

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1998

Utgiven i Helsingfors den 28 augusti 1998

Nr 628—648

INNEHÅLL

Nr		Sidan
628	Lag om grundläggande utbildning	1719
629	Gymnasielag	1731
630	Lag om yrkesutbildning	1740
631	Lag om yrkesinriktad vuxenutbildning	1751
632	Lag om fritt bildningsarbete	1756
633	Lag om grundläggande konstundervisning	1763
634	Lag om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata	1766
635	Lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	1768
636	Lag om ändring av lagen om studiestöd	1785
637	Lag om ändring av lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter	1786
638	Lag om upphävande av lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor	1788
639	Lag om ändring av 13 och 21 § lagen om yrkeshögskolestudier	1789
640	Lag om ändring av 13 § lagen om yrkespedagogisk lärarutbildning	1790
641	Lag om ändring av 1 och 3 § lagen om utbildningsstyrelsen	1791
642	Lag om ändring av 1 § teater- och orkesterlagen	1792
643	Lag om ändring av 3 § lagen om kommunernas kulturverksamhet	1793
644	Lag om ändring av 1 a § museilagen	1794
645	Lag om ändring av 7 § lagen om ungdomsarbete	1795
646	Lag om ändring av 5 och 12 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning	1796
647	Lag om ändring av 14 § folkhälsolagen	1797
648	Lag om upphävande av 2 § lagen angående den språkkunskap, som skall av statstjänsteman fordras	1798

Nr 628

Lag

om grundläggande utbildning

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde och mål

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om grundläggande utbildning och läroplikt.

I denna lag bestäms dessutom om den förskoleundervisning som ges året innan läroplikten uppkommer, om den påbyggnadsundervisning som ges dem som slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs och om den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen.

Om grundläggande utbildning för andra än läropliktiga bestäms i 46 §.

RP 86/1997
KuUB 3/1998
RSv 70/1998

2 §

Utbildningens mål

Målet för den utbildning som avses i denna lag är att stödja elevernas utveckling till humana människor och etiskt ansvarskännande samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver i livet. Målet för förskoleundervisningen är dessutom att som en del av småbarnsfostran förbättra barnens förutsättningar för inläring.

Utbildningen skall främja bildningen och jämlikheten i samhället och elevernas förutsättningar att delta i utbildning och i övrigt utveckla sig själva under sin livstid.

Utbildningens mål är vidare att säkerställa att undervisning ges på lika villkor i tillräcklig utsträckning i hela landet.

3 §

Grunder för att ordna utbildning

Vid utbildningen iaktas enhetliga grunder i hela landet enligt vad som bestäms i denna lag.

Utbildningen skall ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas.

Utbildningen skall genomföras i samarbete med hemmen.

2 kap.

Kommunen som utbildningsanordnare

4 §

Skyldighet att ordna grundläggande utbildning

För barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område är kommunen skyldig att ordna grundläggande utbildning. De tjänster som avses i denna lag kan kommunen ordna själv eller i samråd med andra kommuner eller genom att skaffa tjänsterna av de anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 och 8 §.

För det samarbete mellan kommunerna som avses i 1 mom. kan en samkommun grundas. För samkommuner gäller vad som bestäms om utbildningsanordnare.

En kommun inom vilken ett sjukhus är beläget är skyldig att för elever som är

patienter på sjukhuset ordna utbildning i den omfattning detta är möjligt med hänsyn till patientens hälsa och övriga omständigheter.

En kommun som har såväl finsk- som svenskspråkiga invånare är skyldig att ordna grundläggande utbildning separat för vardera språkgruppen.

5 §

Ordnanande av förskoleundervisning, påbyggnadsundervisning och förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen

Kommunen är skyldig att ordna förskoleundervisning för barn som bor på dess område och som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. Vederbörande ministerium kan bevilja kommunen tillstånd att ordna förskoleundervisning också för andra elever.

Kommunen kan ordna påbyggnadsundervisning och förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen.

6 §

Bestämmande av skolplats för eleverna

Undervisningen i kommunen skall ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt.

Den som är läropliktig och den elev som får annan sådan undervisning som avses i denna lag skall av kommunen anvisas en närskola enligt 1 mom. eller en annan lämplig plats, vid vilka utbildningen enligt 4 § 1 och 2 mom. i denna lag sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk. Av grundad anledning som har samband med undervisningen kan kommunen byta plats för undervisningen utan att ändra på undervisningsspråket.

Utän sin vårdnadshavares samtycke får ett barn inte hänvisas till undervisning där det med stöd av 31 § 3 mom. tas ut avgifter av eleverna eller till undervisning där det enligt kommunens eget beslut eller tillståndet att ordna utbildning iaktas en särskild metod som baserar sig på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip.

3 kap.

Andra utbildningsanordnare

7 §

En registrerad sammanslutning eller stiftelse som utbildningsanordnare

Statsrådet kan bevilja en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillstånd att ordna sådan utbildning som avses i denna lag. Ett villkor för att tillstånd skall beviljas är att utbildningen ordnas på grund av ett särskilt behov av utbildning och bildning och att utbildningsanordnaren och den kommun i vilken utbildningen ordnas har avtalat om saken. Tillstånd att ordna undervisning på främmande språk, specialundervisning och undervisning som följer en särskild metod som baserar sig på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip och undervisning i folkhögskolor för andra än läropliktiga kan beviljas på basis av ett regionalt eller riksomfattande behov av utbildning eller bildning, även om utbildningsanordnaren inte har ingått ovan nämnda avtal. Tillstånd kan också beviljas för undervisning utomlands.

En förutsättning för att tillstånd skall beviljas är att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

I det tillstånd som avses i 1 mom. anges de kommuner i vilka utbildningen ordnas, undervisningsspråket, en särskild utbildningsuppgift, den form i vilken utbildningen ordnas samt andra behövliga villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Vederbörande ministerium beslutar om ändringar i ett tillstånd att ordna utbildning.

Statsrådet kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om utbildningen inte uppfyller de krav som bestäms i 1 eller 2 mom. för beviljande av tillstånd eller om utbildningen annars ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

8 §

Staten som utbildningsanordnare

Staten kan ordna utbildning som avses i denna lag. Beslut om att ordna undervisning

och att lägga ned verksamheten fattas av vederbörande ministerium med iakttagande i tillämpliga delar av 7 § 2—4 mom.

4 kap.

Undervisning

9 §

Undervisningens omfattning

Den grundläggande utbildningens lärokurs omfattar nio år.

Förskoleundervisningen och påbygg-nadsundervisningen omfattar ett år. Förskoleundervisningen kan i specialundervisning för elever som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. samt, med tillstånd av vederbörande ministerium, i sådan undervisning på främmande språk som avses i 10 § 4 mom., omfatta två år.

Omfattningen av den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen motsvarar ett halvt års lärokurs.

Närmare bestämmelser om undervisningens omfattning utfärdas genom förordning.

10 §

Undervisningsspråk

Skolans undervisningsspråk är antingen finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, rommani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen meddelas på något annat språk än elevens egna ovan nämnda språk om detta inte äventyrar elevens möjligheter att följa undervisningen.

Elever som bor på samernas hembygdsområde och behärskar samiska skall huvudsakligen undervisas på samiska. Hörselskadade skall vid behov också få undervisning på teckenspråk.

Om utbildningsanordnaren meddelar undervisning på fler än ett av de undervisningsspråk som avses i 1 och 2 mom. och eleven har förmåga att studera på detta språk, får vårdnadshavaren välja undervisningsspråket.

I en särskild undervisningsgrupp eller skola kan undervisningen dessutom huvudsakligen eller uteslutande meddelas på något annat språk än de som nämns i 1 mom.

11 §

Undervisningens innehåll

I den grundläggande utbildningens lärokurs ingår, enligt vad som bestäms eller föreskrivs med stöd av 14 §, som för alla elever gemensamma ämnen modersmålet och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, omgivningslära, medborgarfärdighet, religion eller livsåskådningskunskap, historia, samhällslära, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, gymnastik, musik, bildkonst, slöjd och huslig ekonomi. Undervisningen kan enligt vad som bestäms eller föreskrivs med stöd av 14 § basera sig på lärokurser av olika omfattning. Den som ordnar grundläggande utbildning kan enligt en särskild utbildningsuppgift som bestämts med stöd av 7 eller 8 § avvika från bestämmelserna i detta moment.

Eleverna kan meddelas undervisning även i andra ämnen som lämpar sig för grundläggande utbildning än de som nämns i 1 mom., enligt vad som föreskrivs i läroplanen. Ämnena kan vara delvis eller helt frivilliga eller valfria för eleverna.

Eleverna skall få elevhandledning.

I fråga om förskoleundervisning, påbyggnadsundervisning och förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen gäller utan hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf det som bestäms eller föreskrivs med stöd av 14 §.

12 §

Undervisning i modersmålet

Undervisning i modersmålet meddelas utgående från elevens undervisningsspråk i finska, svenska eller samiska.

I modersmålsundervisningen kan enligt vårdnadshavarens val också undervisas i rommani, teckenspråk eller ett annat språk som är elevens modersmål.

13 §

Undervisning i religion och livsåskådningskunskap

Den som ordnar grundläggande utbildning skall meddela religionsundervisning enligt trosbekännelsen i det religionssamfund som flertalet av eleverna tillhör.

Om minst tre elever som hör till den evangelisk-lutherska kyrkan eller minst tre elever som hör till det ortodoxa kyrkosamfundet med stöd av religionsfrihetslagen (267/1922) har befriats från religionsundervisning som avses i 1 mom., skall för dem ordnas undervisning enligt deras egen trosbekännelse.

Om minst tre elever hör till något annat religionssamfund än de som nämns i 2 mom. och har befriats från religionsundervisning, skall för dem ordnas undervisning enligt deras egen trosbekännelse ifall deras vårdnadshavare kräver det.

Om minst tre elever, som inte hör till något religionssamfund, har befriats från religionsundervisning, skall de undervisas i livsåskådningskunskap.

14 §

Timfördelning och grunderna för läroplanen

Statsrådet beslutar om de allmänna riksomfattande målen för den utbildning som avses i denna lag samt om hur den tid som används för grundläggande utbildning skall fördelas mellan undervisning i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning (*timfördelning*).

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i den grundläggande utbildningens olika läroämnen, ämneshelheter, elevhandledningen samt annan undervisning som avses i denna lag (*grunderna för läroplanen*).

15 §

Läroplan

Utbildningsanordnaren skall godkänna en läroplan för den utbildning som avses i denna lag. Läroplanen godkänns särskilt för finsk-, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk.

Med tillstånd av vederbörande ministerium kan en gemensam läroplan godkännas för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen eller läroplanen för den grundläggande utbildningen omfatta yrkesinriktade studier.

16 §

Stödundervisning

Elever som tillfälligt inte lyckas följa studietakten eller annars behöver särskilt stöd skall få stödundervisning.

17 §

Specialundervisning

Elever med lindriga inlärnings- eller anpassningssvårigheter har rätt att få specialundervisning utöver den övriga undervisningen.

Elever som till följd av handikapp, sjukdom, försenad utveckling, störningar i känslolivet eller av någon annan därmed jämförbar orsak annars inte kan undervisas skall intas eller överföras till specialundervisning. Specialundervisningen ordnas i mån av möjlighet i samband med den övriga undervisningen eller annars i specialklass eller på något annat lämpligt ställe. Vid undervisningen av elever som avses i detta moment kan avvikelser göras från 11 §, enligt vad som bestäms eller föreskrivs med stöd av 14 §. För eleven skall uppgöras en individuell plan för hur undervisningen skall ordnas.

Om någon annan utbildningsanordnare än kommunen inte ordnar undervisning enligt 2 mom., beslutar den kommun där eleven är bosatt på framställning av utbildningsanordnaren om överföring av eleven till specialundervisning.

Om förfarandet vid intagning eller överföring av elever till undervisning som avses i 2 mom. föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning. Om bildande av undervisningsgrupper i undervisningen av elever med en sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. bestäms genom förordning.

18 §

Särskilda undervisningsarrangemang

Studierna för en elev kan delvis ordnas på annat sätt än vad som bestäms och föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, om

1) eleven anses till någon del redan ha kunskaper och färdigheter som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs,

2) det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att eleven skall genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs, eller

3) detta är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

19 §

Undervisningens offentlighet

Undervisning som avses i denna lag är offentlig. Rätten att få följa undervisningen kan dock av grundad anledning begränsas.

20 §

Försök

Vederbörande ministerium kan bevilja tillstånd till ett sådant försök som behövs för utvecklandet av utbildning enligt denna lag och som förutsätter avvikelser från bestämmelserna om undervisning i denna lag och i en förordning som utfärdats med stöd av lagen samt från de bestämmelser och föreskrifter om undervisningen som meddelats med stöd av dem. Utbildningsstyrelsen kan ge tillstånd till försök som avviker från utbildningsstyrelsens föreskrifter.

Försöket skall följa ett försöksprogram som utbildningsstyrelsen har godkänt.

5 kap.

Utvärdering

21 §

Utvärdering av utbildningen

Syftet med utvärderingen av utbildningen är att säkerställa att syftet med denna lag uppnås och att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inläring.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i sådan extern utvärdering av verksamheten som nämns i 3 mom.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvecklingen av utvärderingen och för verkställandet av extern

utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra enstaka utvärderingar.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

22 §

Elevbedömning

Syftet med elevbedömningen är att leda och sporra eleverna i deras studier och utveckla deras förutsättningar att bedöma sig själva. Elevernas inläring, arbete och uppförande skall bedömas mångsidigt.

Om bedömning av studieprestationerna och om framsteg i studierna gäller vad som bestäms om detta genom förordning och vad utbildningsstyrelsen föreskriver. Utbildningsstyrelsen beslutar om de uppgifter som skall antecknas i betygen.

6 kap.

Arbetstid

23 §

Läsåret

I den grundläggande utbildningen börjar läsåret den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Lsåret har 190 arbetsdagar. Om vederbörande ministerium ger sitt tillstånd kan arbetsdagarna av särskilda skäl vara fler än vad som bestäms. Lsårets arbetsdagar minskas dock med självständighetsdagen, trettondagen och första maj när dessa infaller på en annan vardag än lördag.

Bestämmelser om tidpunkten då läsårets skolarbete avslutas ges genom förordning.

När undervisning av tvingande skäl inte kan ordnas på dagar som har bestämts såsom arbetsdagar och målen i läroplanen inte annars kan nås, skall de förlorade arbetsdagarna ersättas genom att arbetstiden förlängs med högst sex dagar.

24 §

Elevernas arbetsmängd

I den grundläggande utbildningen får elevernas arbetsmängd inte vara större än att dessa med beaktande av den tid som an-

vänds för skolgången, skolresorna och hemuppgifterna får tillräcklig tid för vila, rekreation och fritidsintressen.

Om omfattningen på den grundläggande utbildning som ges eleverna per dag och per vecka bestäms genom förordning.

7 kap.

Läroplikt samt elevens rättigheter och skyldigheter

25 §

Läroplikt

Barn som är varaktigt bosatta i Finland är läropliktiga. Läroplikten börjar det år då barnet fyller sju år. Läroplikten upphör när den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts eller det har förflutit 10 år sedan läroplikten började.

Om ett handikapp eller en sjukdom hos barnet medför att de mål som ställts för den grundläggande utbildningen uppenbarligen inte kan nås under nio år, blir barnet läropliktigt ett år tidigare än vad som bestäms i 1 mom. och läroplikten fortgår i 11 år.

26 §

Fullgörande av läroplikten

Läropliktiga skall delta i grundläggande utbildning som ordnas med stöd av denna lag eller annars förvärva kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs. Den som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. skall delta i förskoleundervisning som ordnas det år läroplikten börjar. Vårdnadshavaren skall se till att den läropliktiga fullgör läroplikten.

Om en läropliktig inte deltar i utbildning som ordnas med stöd av denna lag, skall den kommun där han är bosatt övervaka hans framsteg.

27 §

Inledande av utbildning vid annan tidpunkt

Ett barn som enligt psykologisk och vid behov även medicinsk utredning har förutsättningar att klara av studierna har rätt att

inleda den grundläggande utbildningen ett år tidigare än vad som bestäms. Med stöd av sådan utredning kan en utbildningsanordnare också ge ett barn tillstånd att inleda den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts.

28 §

Utbildningsplats

En elev som deltar i grundläggande utbildning har rätt att gå i en sådan skola som avses i 6 § 2 mom.

En läropliktig kan också ansöka om inträde till en annan skola än en sådan som avses i 1 mom. När elever som avses i detta moment antas skall enhetliga antagningsgrunder tillämpas på samtliga sökande. Om undervisningen följer en läroplan med tonvikten lagd på ett eller flera läroämnen, kan vid elevantagningen också ordnas ett prov för att pröva elevernas anlag för ovan avsedda undervisning. Information om urvalskriterierna och inträdesprovet skall ges på förhand. Kommunen kan dock bestämma att till undervisning som kommunen ordnar i första hand anta barn som är bosatta i kommunen.

29 §

Rätt till en trygg studiemiljö

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö.

30 §

Rätt till undervisning

Den som deltar i utbildning har under arbetsdagarna rätt att få undervisning enligt läroplanen samt elevhandledning.

Undervisningsgrupperna skall sammanställas så att målen i läroplanen kan nås i undervisningen.

Elevens vårdnadshavare beslutar om val av de läroämnen och lärokurser som avses i 11 §. Om undervisningen inte på ett ändamålsenligt sätt kan ordnas i elevens egen skola eller i någon annan skola, kan ett ämne eller en lärokurs bytas ut efter att vårdnadshavaren har hörts.

31 §

Avgiftsfri undervisning

Undervisningen samt läroböcker och andra läromedel och arbetsredskap och arbetsmaterial som behövs vid undervisningen är avgiftsfria för eleverna. Handikappade elever och andra elever i behov av särskild stöd har dessutom rätt att avgiftsfritt få sådana tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisnings- och elevvårdstjänster, särskilda hjälpmedel samt tjänster som ordnas med stöd av 39 § vilka är en förutsättning för att de skall kunna delta i undervisningen.

Den som deltar i undervisningen skall varje arbetsdag avgiftsfritt få en fullvärdig måltid som är ändamålsenligt ordnad och övervakad.

I undervisning som ordnas utomlands och i undervisning som ordnas av privata sammanslutningar eller stiftelser på basis av en särskild utbildningsuppgift som vederbörande ministerium givit och som sker på något annat undervisningsspråk än vad som nämns i 10 § 1 mom. kan utan hinder av 1 och 2 mom. skäligen avgifter tas ut av eleverna.

32 §

Skolresor

Om en elev som får grundläggande utbildning, föreskoleundervisning eller påbyggnadsundervisning har längre än fem kilometer till skolan eller om vägen med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig för honom, har eleven rätt till fri skolskjuts eller till ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande till skolan.

Elevens dagliga skolresa som ordnas enligt 1 mom. får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år eller om eleven får sådan specialundervisning som avses i 17 § 2 mom. får skolresan ta högst tre timmar i anspråk.

Om en elev som avses i 1 mom. antas till någon annan skola än den som avses i 6 § 2 mom., kan såsom villkor för antagningen ställas att vårdnadshavaren svarar för de kostnader som transporten eller ledsagningen medför.

Elever som väntar på transport skall ha möjlighet till handledd sysselsättning.

33 §

Inkvartering

Om transporten för en elev i grundläggande utbildning, förskoleundervisning eller påbyggnadsundervisning inte kan ordnas på det sätt som bestäms i 32 § 2 mom. har eleven rätt till avgiftsfri inkvartering och hel-pension.

Under skolarbetet har eleven i samband med ferier och veckoslut rätt till avgiftsfria resor mellan inkvarteringsstället och hemmet.

Eleven är skyldig att på inkvarteringsstället i skälig mån utföra för honom lämpliga uppgifter.

Utan hinder av 1 och 2 mom. kan skäliga avgifter uppbäras av elever som har antagits till en annan skola än den som avses i 6 § 2 mom.

34 §

Hälsovård och vård vid olycksfall

Vård av olycksfall som har drabbat en elev i skolan, under skolresan eller på inkvarteringsstället är avgiftsfri för eleven.

Om skolhälsovård samt om tjänster som behövs för att avhjälpa sociala och psykiska svårigheter hos eleverna bestäms särskilt.

35 §

Elevens skyldigheter

En elev skall delta i den grundläggande utbildningen om han inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse.

En elev skall utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt.

36 §

Disciplin

Om en elev bryter mot ordningen, gör sig skyldig till fusk eller annars uppför sig olämpligt, kan han tillrättavisas genom disciplinärt straff. Disciplinära straff är skriftlig varning och avstängning av eleven för högst tre månader. Utbildningsanordnaren skall se till att eleven under avstängningstiden kan följa studietakten.

En elev som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet för den tid

som återstår av lektionen. En elev som uppför sig olämpligt kan ges högst två timmars kvarsittning.

En elev som försummat sina hemuppgifter kan åläggas att efter skoldagens slut under högst en timme åt gången utföra sina uppgifter under övervakning.

Om förfarandet i frågor som avses i denna paragraf föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

37 §

Personal

Varje skola där det ordnas utbildning enligt denna lag skall ha en rektor som svarar för verksamheten.

En utbildningsanordnare skall med beaktande av den form i vilken utbildningen ordnas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timplärare, skolgångsbiträden och annan personal.

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

38 §

Särskild examen

Den grundläggande utbildningens lärokurs eller en del av denna kan tenteras vid en särskild examen enligt vad som bestäms genom förordning.

39 §

Stöduppgifter i anslutning till specialundervisningen

Vederbörande ministerium kan besluta att en utbildningsanordnare skall sörja för rehabilitering som ges i anslutning till specialundervisning som avses i 17 § 2 mom. samt för utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter som ansluter sig till nämnda undervisning.

40 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i de organ som svarar för anordnandet av utbildning, personer som avses i 37 § och personer som deltar i undervisningspraktik får inte olovligen för utomstående röja vad de vid skötseln av uppgifter som gäller utbildningen har fått veta om elevernas, den i denna lag avsedda personalens eller familjemedlemmars personliga förhållanden och ekonomiska ställning.

Utän hinder av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om tystnadsplikt får de personer som avses i 1 mom. samt de personer som svarar för skolhälsovården och den övriga elevvården ge varandra samt myndigheter som svarar för utbildningen sådana uppgifter som är nödvändiga för att studier ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

41 §

Rätt att få uppgifter

En utbildningsanordnare har vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som förutsätts för planering och ordnande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren skall på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de uppgifter som de bestämmer och som krävs för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen.

Om undervisningen för en elev ordnas i någon annan skola än i den kommun där eleven är bosatt, skall utbildningsanordnaren underrätta den kommun där eleven bor om eleven för att kommunen skall kunna sköta tillsynen över den läropliktige.

42 §

Ändringsökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid eller förman eller rättighet enligt 31—33 § och 34 § 1 mom. söks genom besvär hos länsrätten så

som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut söks genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av elev,
- 2) intagning eller överföring av elev till specialundervisning enligt 17 § 2 mom. mot vårdnadshavarens vilja,
- 3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 18 §, samt
- 4) inledande av grundläggande utbildning vid avvikande tidpunkt enligt 27 §.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller ett sådant ärende som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten söks hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en elev, avstängning av elev för viss tid eller ett ärende som avses i 2 och 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från att elevens vårdnadshavare fick del av beslutet. Besvär enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

Ändring i andra beslut än de som bestäms i denna paragraf, vilka har fattats enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den och vilka gäller en namngiven elev, får inte sökas genom besvär. Ändring genom besvär får inte heller sökas i länsrättens och länsstyrelsens beslut med anledning av besvär som avses i 3 och 4 mom.

Om yrkande av rättelse i bedömningen av en elevs studieprestationer bestäms genom förordning. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande får inte sökas genom besvär.

43 §

Finansiering

För utbildning enligt denna lag beviljas finansiering för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

44 §

Avgifter som tas ut av eleverna

Om grunderna för avgifter som tas ut av eleverna med stöd av denna lag bestämmer

vederbörande ministerium i tillämpliga delar enligt vad som bestäms om offentlighetsrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Om en i denna lag avsedd avgift som skall tas ut av en elev inte är betald på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982) uppbäras från förfallodagen.

Avgiften får indrivnas utan dom eller beslut så som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

45 §

Försummad tillsyn över läropliktig

Om en vårdnadshavare försummar att se till att eleven fullgör sin läroplikt skall han dömas till böter för *försummad tillsyn över läropliktig*.

46 §

Utbildning för andra än läropliktiga

Om ordnande av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga gäller i tillämpliga delar 2 §, 3 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10—15, 18—22 och 29 §, 30 § 1 mom., samt 35, 37, 38 och 40—44 §. Undervisning, läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial är avgiftsfria för eleverna. I sådan utbildning som på basis av ett beslut av kommunen eller samkommunen eller en bestämmelse som ingår i ett tillstånd enligt 7 § har ordnats vid internatskola, har eleven rätt till avgiftsfritt boende samt till avgiftsfria, tillräckliga måltider varje dag. De som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen förutsätter den studerandes närvaro på ett av undervisningsanordnaren anvisat utbildningsställe. En elev kan på de grunder som nämns i 36 § 1 mom. ges en skriftlig varning eller bli avstängd för högst ett år.

Som elev kan också antas den som endast har för avsikt att slutföra ett eller flera av de läroämnen som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Av elever som avses i denna paragraf kan skäliga avgifter tas ut för utbildningen.

I utbildning som avses i 1 och 2 mom. kan avvikelser göras från 11 och 13 §, enligt vad som bestäms i grunderna för läroplanen. En elev som har fyllt 18 år får välja mellan

religionsundervisning och undervisning i livsåskådningskunskap.

Utbildning enligt denna paragraf kan helt eller delvis ordnas såsom distansundervisning.

47 §

Annan verksamhet som stöder den grundläggande utbildningen

För eleverna kan i samband med den grundläggande utbildningen ordnas biblioteksverksamhet, klubbverksamhet och annan verksamhet som nära anknyter till utbildningen.

48 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

9 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

49 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

1) grundskolelagen av den 27 maj 1983 (476/1983),

2) övningsskolelagen av den 31 januari 1985 (143/1985),

3) lagen den 27 maj 1983 om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade (481/1983),

4) lagen den 21 maj 1976 om Suomalaisvenäläinen koulu benämnda skola (412/1976),

5) lagen den 7 januari 1977 om Helsingin ranskalais-suomalainen koulu benämnda skola (33/1977),

6) lagen den 28 juni 1963 om privata skolor med främmande undervisningsspråk (373/1963),

7) lagen den 29 maj 1981 om utomlands verksam privat skola som motsvarar grundskolan (379/1981),

8) lagen den 27 maj 1977 om Steiner-skola (417/1977),

9) lagen den 12 december 1986 om steinerpedagogiska specialskolor (932/1986),

10) lagen den 23 december 1988 om skolan Anna Tapion koulu (1197/1988), samt

11) lagen den 3 augusti 1992 om gemensamma lärare (710/1992).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

50 §

Tillämpning av föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av de upphävda bestämmelserna

Beslut om timfördelningen och grunderna för läroplanen vilka har fattats med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. gäller tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

Läroplaner som har godkänts med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. kan iakttagas i undervisningen tills utbildningsanordnaren godkänner en läroplan enligt denna lag.

Föreskrifter om lågstadiet som ingår i de beslut som avses i denna paragraf tillämpas på undervisning som meddelas i årskurs 1—6 och föreskrifter om högstadiet på undervisning som meddelas i årskurs 7—9.

Beslut om ordnande av förskoleundervisning som har fattats med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. gäller den tid som anges i besluten, om inte vederbörande ministerium beslutar något annat.

Organ som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. fortsätter till utgången av mandatperioden om inte utbildningsanordnaren beslutar något annat. På organens sammansättning och valet av medlemmar till dem tillämpas till slutet av mandatperioden de bestämmelser och föreskrifter som gäller när denna lag träder i kraft.

51 §

Övergångsbestämmelse om ordnande av utbildning

Huvudmännen för de skolor som när denna lag träder i kraft är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. och med stöd av 33 § barnskyddslagen (683/1983), fortsätter sin verksamhet såsom

sådana utbildningsanordnare som avses i denna lag eller i gymnasielagen (629/1998). En skola som ersätter grundskolan fortsätter verksamheten såsom en sådan skola som avses i 7 §.

Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av det tillstånd att ordna undervisning som beviljats huvudmannen för en skola som ordnar privat grundskoleundervisning och är verksam när denna lag träder i kraft till ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § 3 mom. och i 4 § 2 mom. gymnasielagen. Utan hinder av 10 §, kan undervisningsspråket vid Rudolf Steiner-skolan i Helsingfors vara både finska och svenska.

52 §

Övergångsbestämmelse som gäller statliga läroanstalter

Statliga läroanstalter som när denna lag träder i kraft är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. och med stöd av 29 § barnskyddslagen fortsätter sin verksamhet såsom sådana läroanstalter som avses i denna lag eller i gymnasielagen.

Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av ett beslut som gäller inrättande av en statlig läroanstalt som är verksam när denna lag träder i kraft till ett sådant beslut som avses i 8 § och i 3 § 2 mom. gymnasielagen. De uppgifter som bestämts för en statlig läroanstalt med stöd av 17 § i den lag som nämns i 49 § 2 mom. 3 punkten ändras till sådana stöduppgifter i anslutning till specialundervisningen som avses i 39 §.

53 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

När denna lag träder i kraft fortsätter tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timplärare i skolor som är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 49 § 2 mom. och med stöd av 29 och 33 § barnskyddslagen i sina tidigare uppgifter.

De tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timplärare som avses i 1 mom. och som när denna lag träder i kraft har rätt till avgångsbidrag, utbildningsstöd, periodisk ersättning och lön på indragnings-

stat, har fortfarande rätt till nämnda förmåner enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Avgångsåldern för tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare och timplärare bestäms enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft, om de i enlighet med ikraftträdelsebestämmelsen i lagen (104/1989) om ändring av 71 och 72 § grundskolelagen har valt eller senast den 30 juni 1999 väljer en pensionsålder enligt de bestämmelser som gällde när nämnda lag trädde i kraft.

54 §

Övergångsbestämmelse som gäller skolor som ersätter grundskolan och elevintagning vid övningsskolor

Ett när denna lag träder i kraft gällande avtal mellan kommunen och huvudmannen för en privat skola om att den privata skolan skall ersätta kommunal grundskola ändras när denna lag har trätt i kraft till ett avtal enligt 7 § 1 mom., tills kommunen och den privata utbildningsanordnaren avtalar något annat.

De beslut om elevintagningsområden för övningsskolorna som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas tills det universitet

som ordnar utbildningen och den kommun där övningsskolan är belägen samt de övriga kommuner som ingår i elevintagningsområdet avtalar något annat.

55 §

Övergångsbestämmelse som gäller undervisning för andra än läropliktiga

Elevens rätt enligt bestämmelsen i andra meningen i 46 § 3 mom. att välja religion eller livsåskådningskunskap tillämpas på de elever som inleder studierna efter det att denna lag har trätt i kraft. På elever som inlett sina studier innan denna lag träder i kraft tillämpas vad som bestäms i lagen om vuxengymnasier (439/1994) och förordningen om vuxengymnasier (660/1994) och föreskrivs med stöd av dem när denna lag träder i kraft.

56 §

Övergångsbestämmelse som gäller studiesociala förmåner

En elev som har inlett sina studier innan denna lag träder i kraft har rätt till åtminstone de studiesociala förmåner som gäller vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 629

Gymnasielag

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde och mål

1 §

Tillämpningsområde och syfte

I denna lag bestäms om allmänbildande gymnasieutbildning som bygger på den grundläggande utbildningens lärokurs och är avsedd för ungdomar och vuxna.

Gymnasieutbildningen ger studeranden färdigheter att inleda studier vid universitet eller yrkeshögskola eller att inleda yrkesutbildning som bygger på gymnasiets lärokurs.

2 §

Gymnasieutbildningens mål

Gymnasieutbildningens mål är att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för fortsatta studier, i arbetslivet, för fritidsintressen och en allsidig personlighetsutveckling. Dessutom skall utbildningen stödja de studerandes förutsättningar för livslångt lärande och för att utveckla sig under hela sitt liv.

RP 86/1997
KuUB 3/1998
RSv 70/1998

Gymnasieutbildningen för ungdomar skall genomföras i samarbete med hemmen.

2 kap.

Ordnande av utbildning

3 §

Utbildningsanordnare

Vederbörande ministerium kan bevilja en kommun, samkommun eller en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillstånd att ordna gymnasieutbildning. Tillstånd kan också beviljas för undervisning utomlands.

Gymnasieutbildning kan också, enligt vad ministeriet beslutar, ordnas i statliga läroanstalter. Beslut om att ordna undervisning och att lägga ned verksamheten fattas av ministeriet med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 4 § 2 och 3 mom.

Gymnasieutbildning ordnas i gymnasier, vuxengymnasier och andra läroanstalter.

4 §

Tillstånd att ordna utbildning

En förutsättning för att ett sådant tillstånd som avses i 3 § skall beviljas är att utbildning behövs och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att

ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

I tillståndet anges de kommuner i vilka utbildningen ordnas, undervisningsspråket, den form i vilken utbildningen ordnas, en särskild utbildningsuppgift samt andra behövliga villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Vederbörande ministerium beslutar om ändringar i ett tillstånd att ordna utbildning.

Ministeriet kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om utbildningen inte uppfyller de krav som bestäms i 1 mom. för beviljande av tillstånd eller om utbildningen annars ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

5 §

Samarbete och anskaffning av utbildning

En utbildningsanordnare skall bedriva samarbete med andra som ordnar gymnasieutbildning, yrkesutbildning och annan utbildning i området.

En utbildningsanordnare kan skaffa en del av de tjänster som avses i denna lag av en sådan utbildningsanordnare som avses i 3 § eller av någon annan sammanslutning eller stiftelse. Utbildningsanordnaren svarar för att tjänster som skaffats ordnas i enlighet med denna lag.

3 kap.

Undervisning

6 §

Undervisningsspråk

I gymnasieutbildningen är läroanstaltens undervisningsspråk antingen finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, rommani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen meddelas på något annat än studerandens egna ovan nämnda språk, om detta inte äventyrar studerandes möjligheter att följa undervisningen.

Om utbildningsanordnaren meddelar undervisning på fler än ett av de undervisningsspråk som avses i 1 mom. och studeranden har förmåga att studera på detta

språk, får studeranden välja undervisningsspråket.

I en särskild undervisningsgrupp eller läroanstalt kan undervisningen dessutom huvudsakligen eller uteslutande meddelas på ett annat språk än de som nämns i 1 mom.

7 §

Undervisningens omfattning och innehåll

Gymnasiets lärokurs omfattar tre år.

I gymnasiets lärokurs ingår, enligt vad som bestäms eller föreskrivs med stöd av 10 §, modersmålet och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, matematisk-naturvetenskapliga studier, humanistisk-samhällsvetenskapliga studier, religion eller livsåskådningskunskap, gymnastik och hälsokunskap samt studier i konst- och färdighetsämnen. I de studier som nämns i detta mom. kan enligt vad som föreskrivs med stöd av 10 § ingå lärokurser av olika omfattning. För en studerande som har inlett gymnasieutbildningen sedan han fyllt 18 år är konst- och färdighetsämnena, gymnastiken och hälsokunskapen frivilliga. Utbildningsanordnaren kan enligt en särskild utbildningsuppgift som bestäms med stöd av 4 § avvika från bestämmelserna i detta mom.

Gymnasiets lärokurs kan också omfatta yrkesinriktade studier eller andra studier som är förenliga med gymnasiets uppgift, enligt vad som bestäms i läroplanen. Studier som avses i detta moment är delvis eller helt frivilliga eller valfria.

Studerandena skall också få studiehandledning.

8 §

Undervisning i modersmålet

Undervisning i modersmålet meddelas utgående från studerandens undervisningsspråk i finska, svenska eller samiska.

I modersmålsundervisningen kan enligt studerandens val också undervisas i rommani, teckenspråk eller ett annat språk som är studerandens modersmål.

9 §

Undervisning i religion och livsåskådningskunskap

Utbildningsanordnaren skall meddela reli-

gionsundervisning enligt trosbekännelsen i det religionssamfund som flertalet av de studerande tillhör.

Om minst tre studerande som hör till den evangelisk-lutherska kyrkan eller minst tre studerande som hör till det ortodoxa kyrkosamfundet med stöd av religionsfrihetslagen (267/1922) har befriats från den religionsundervisning som avses i 1 mom., skall för dem ordnas undervisning enligt deras egen trosbekännelse.

Om minst tre studerande hör till något annat religionssamfund än de som nämns i 2 mom. och har befriats från religionsundervisning, skall för dem ordnas undervisning enligt deras egen trosbekännelse om deras vårdnadshavare kräver det.

Om minst tre studerande, som inte hör till något religionssamfund, har befriats från religionsundervisning, skall de undervisas i livsåskådningskunskap.

En studerande som inleder gymnasieutbildning sedan han fyllt 18 år får välja mellan religionsundervisning och undervisning i livsåskådningskunskap.

10 §

Timfördelning och grunderna för läroplanen

Statsrådet beslutar om de allmänna riksomfattande målen för gymnasieutbildningen samt om hur den tid som används för undervisningen skall fördelas mellan undervisning i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning (*timfördelning*).

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de olika läroämnena, ämnesgrupperna och ämneshelheterna samt elevhandledningen (*grunderna för läroplanen*).

De beslut som avses i denna paragraf fattas vid behov särskilt för undervisning avsedd för ungdomar och för undervisning avsedd för vuxna.

11 §

Läroplan

Utbildningsanordnaren skall godkänna en läroplan. Läroplanen godkänns särskilt för finsk-, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk.

Läroplanen skall vara sådan att den ger de

studerande möjligheter till individuella val som gäller studierna, vid behov med anlitan- de också av undervisning som ordnas av andra utbildningsanordnare.

Med tillstånd av vederbörande ministerium kan en gemensam läroplan godkännas för gymnasieutbildningen och den grundläggande utbildningen.

12 §

Utbildningsform

Utbildningen kan delvis eller helt ordnas som närundervisning eller distansundervisning.

Gymnasiets lärokurs eller en del av den kan oberoende av på vilket sätt studeranden har inhämtat de kunskaper och färdigheter som hör till lärokursen tenteras vid prov som hålls och bedöms av en utbildningsanordnare som avses i denna lag, enligt vad som bestäms genom förordning.

13 §

Särskilda undervisningsarrangemang

Studierna för en studerande kan delvis ordnas på annat sätt än vad som bestäms och föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, om

1) studeranden anses till någon del redan ha kunskaper och färdigheter som motsvarar gymnasiets lärokurs,

2) det med hänsyn till studerandens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att studeranden skall genomgå gymnasiets lärokurs, eller

3) detta är motiverat av skäl som har samband med studerandens hälsotillstånd.

14 §

Undervisningens offentlighet

Undervisning som avses i denna lag är offentlig. Rätten att få följa undervisningen kan dock av grundad anledning begränsas.

15 §

Försök

Vederbörande ministerium kan bevilja tillstånd till ett sådant försök som behövs för

utvecklandet av gymnasieutbildningen och som förutsätter avvikelser från bestämmelserna om undervisning i denna lag och i en förordning som utfärdats med stöd av den samt från de bestämmelser och föreskrifter om undervisningen som meddelats med stöd av dem. Utbildningsstyrelsen kan ge tillstånd till försök som avviker från utbildningsstyrelsens föreskrifter. Modersmålet och litteraturen samt det andra inhemska språket är dock alltid obligatoriska även i försök enligt detta moment.

Försöket skall följa ett försöksprogram som utbildningsstyrelsen har godkänt.

4 kap.

Utvärdering och studentexamen

16 §

Utvärdering av utbildningen

Syftet med utvärderingen av utbildningen är att säkerställa att syftet med denna lag nås och att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inlärning.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i extern utvärdering av verksamheten.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvecklingen av utvärderingen och för verkställandet av extern utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra enstaka utvärderingar.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

17 §

Bedömning av de studerande

Syftet med bedömningen är att leda och sporra studerandena i deras studier och utveckla deras förutsättningar att bedöma sig själva. Studerandenas inlärning och arbete skall bedömas mångsidigt.

Om bedömning av studieprestationerna och om framsteg i studierna gäller vad som bestäms om detta genom förordning och vad utbildningsstyrelsen föreskriver. Utbildnings-

styrelsen beslutar om de uppgifter som skall antecknas i betygen.

18 §

Studentexamen

Gymnasieutbildningen avslutas med en studentexamen, enligt vad som bestäms genom förordning och vederbörande ministerium och den av ministeriet tillsatta studentexamensnämnden föreskriver med stöd av den. Studentexamens syfte är att klarlägga om studerandena har tillägnat sig de kunskaper och färdigheter som anges i gymnasiet läroplan samt uppnått tillräcklig mogenhet enligt målen för gymnasieutbildningen.

Om rätten för andra än studerande enligt denna lag att delta i studentexamen bestäms genom förordning.

Studentexamen medför allmän behörighet för fortsatta studier vid högskola.

5 kap.

Studerandens rättigheter och skyldigheter

19 §

Ansökan om inträde

Den som ansöker om inträde till gymnasium har rätt att fritt söka till vilket gymnasium han önskar.

Om förfarandet vid ansökan till gymnasieutbildning bestäms särskilt.

20 §

Grunderna för antagning av studerande

Som studerande kan antas den som har genomgått den grundläggande utbildningens lärokurs eller inhämtat motsvarande tidigare lärokurs. Som studerande kan också antas den som inte har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs men som annars anses ha tillräckliga förutsättningar att klara av gymnasiestudierna.

Utbildningsanordnaren beslutar om övriga grunder för antagning av studerande liksom även om eventuella inträdes- eller lämplighetsprov. Vederbörande ministerium kan besluta närmare om grunderna för antagning

av studerande. Enhetliga antagningsgrunder skall tillämpas på samtliga sökande.

Som studerande kan också antas den som endast har för avsikt att slutföra ett eller flera av de läroämnena som ingår i gymnasiet lärokurs.

21 §

Rätt till en trygg studiemiljö

En studerande har rätt till en trygg studiemiljö.

22 §

Rätt till undervisning

En studerande har rätt att få undervisning enligt läroplanen samt studiehandledning.

Om studiehandledningen bestäms närmare genom förordning.

23 §

Tillgodoräknande av studier

En studerande får i gymnasiet lärokurs räkna sig till godo i andra sammanhang slutförda studieprestationer om dessa till sina mål och sitt centrala innehåll motsvarar gymnasiet läroplan.

Beslut om tillgodoräknande av studieprestationer som slutförs i ett annat sammanhang skall på särskild begäran fattas innan nämnda studier inleds.

24 §

Studietid

Gymnasiet lärokurs skall slutföras på högst fyra år om inte studeranden av grundad anledning beviljas förlängning.

En studerande som inte har slutfört gymnasiet lärokurs inom den tid som nämns i 1 mom. anses ha avgått. En studerande som utan att anmäla giltigt skäl uteblir från undervisningen anses även ha avgått, om det är uppenbart att han inte har för avsikt att fortsätta studierna.

25 §

Studerandens skyldigheter

En studerande skall delta i undervisningen

ifall han inte har beviljats befrielse från den.

En studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt.

26 §

Disciplin

En studerande som bryter mot ordningen, gör sig skyldig till fusk i studierna eller annars uppför sig olämpligt kan tillrättavisas genom disciplinärt straff. Disciplinära straff är skriftlig varning och avstängning av studeranden från läroanstalten för högst ett år samt uppsägning av studeranden från elevhemmet.

Om en studerande är föremål för rannsakning med anledning av brott, kan han för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna om detta är motiverat med hänsyn till det brott som han misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

Om förfarandet i de ärenden som avses i 1 och 2 mom. föreskrivs, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) genom förordning.

27 §

Hörande av studerande

Utbildningsanordnaren skall ge de studerande möjlighet att delta i utvecklandet av utbildningen samt höra dem innan beslut fattas i ärenden som gäller undervisningen eller som annars väsentligt inverkar på de studerandes ställning.

28 §

Studiesociala förmåner

Undervisningen är avgiftsfri för studerandena. Avgifter kan dock tas ut av studerande som avses i 20 § 3 mom. samt för studentexamen som avses i 18 § och prov som avses i 12 § 2 mom.

Studerande som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen kräver att studeranden är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar. Genom förordning bestäms när studierna är heltidsstudier. Vid utbildning som med stöd av 4 § 2 mom.

ordnas som internatutbildning har studeranden dessutom dagligen rätt till andra avgiftsfria, tillräckliga måltider.

Det är avgiftsfritt för studeranden att bo i ett elevhem som utbildningsanordnaren anvisar.

I undervisning som ordnas utomlands och i undervisning som ordnas av en privat sammanslutning eller stiftelse på basis av en särskild utbildningsuppgift som vederbörande ministerium givit och som sker på något annat undervisningsspråk än de som nämns i 6 § 1 mom. kan utan hinder av 1—3 mom. skäliga avgifter tas ut av studerandena. Ministeriet kan dessutom av särskilda skäl ge tillstånd till att avgifter tas ut också av andra studerande.

29 §

Övriga förmåner

Om stöd för kostnader som orsakas av studerandens skolresor och om studiestöd bestäms särskilt.

Handikappade studerande och studerande som av någon annan anledning är i behov av särskilt stöd har i enlighet med vad som särskilt bestäms därom rätt till de biträdestjänster, andra undervisnings- och elevvårdstjänster samt särskilda hjälpmedel som studierna kräver.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

30 §

Personal

Varje läroanstalt där det ordnas utbildning enligt denna lag skall ha en rektor som svarar för verksamheten.

En utbildningsanordnare skall med beaktande av den form i vilken utbildningen ordnas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timplärare samt annan personal.

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

31 §

Elevkår

Varje läroanstalt där det ordnas utbildning enligt denna lag har en elevkår som består av de studerande.

Elevkåren skall främja samarbetet mellan de studerande samt skolarbetet. Elevkåren för de studerandes talan i ärenden som avses i 27 §.

32 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i de organ som svarar för anordnandet av utbildning, personer som avses i 30 § och personer som deltar i undervisningspraktik får inte olovligen för utomstående röja vad de vid skötseln av uppgifter som gäller utbildningen har fått veta om de studerandes, den i denna lag avsedda personalens eller familjemedlemmars personliga förhållanden och ekonomiska ställning.

Utän hinder av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om tystnadsplikt får de personer som avses i 1 mom. samt de personer som svarar för skolhälsovården och den övriga elevvården ge varandra samt de myndigheter som svarar för utbildningen sådana uppgifter som är nödvändiga för att studierna skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

33 §

Rätt att få uppgifter

En utbildningsanordnare har vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som förutsätts för planering och ordnande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren skall på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de uppgifter som de bestämmer och som krävs för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen.

34 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller förmån och rättighet enligt 28 § söks genom besvär hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut söks genom besvär hos länsstyrelsen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) särskilda undervisningsarrangemang enligt 13 §,
- 3) tillgodoräknande av studier som fullgjorts i ett annat sammanhang, samt
- 4) förlängning av den tid under vilken gymnasiets lärokurs får slutföras och när en studerande skall anses ha avgått från gymnasiet.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller antagning av studerande söks hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller ett ärende som avses i 2 och 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från att studeranden eller hans vårdnadshavare fick del av beslutet. Besvär enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

Ändring i andra beslut än de som bestäms i denna paragraf, vilka har fattats enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den och vilka gäller en namngiven studerande får inte sökas genom besvär. Ändring genom besvär får inte heller sökas i länsrättens och länsstyrelsens beslut med anledning av besvär som avses i 3 och 4 mom.

Om yrkande av rättelse i bedömningen av en studerandes studieprestationer bestäms genom förordning. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande får inte sökas genom besvär.

35 §

Finansiering

För utbildning enligt denna lag beviljas

statsandel för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

36 §

Avgifter som tas ut av de studerande

Vederbörande ministerium bestämmer de avgifter som tas ut för deltagande i studentexamen och därtill hörande prov samt prov som avses i 12 § 2 mom. och ordnas i statens läroanstalter, enligt vad som bestäms om offentligrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Om grunderna för andra avgifter än sådana som nämns i 1 mom. och som tas ut av de studerande med stöd av denna lag bestämmer ministeriet i tillämpliga delar enligt vad som bestäms om offentligrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten.

37 §

Dröjsmålsränta och indrivning av avgifter

Om en i denna lag avsedd avgift som skall tas ut av en studerande inte är betald på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982) uppbäras från förfalldagen.

Avgiften får indrivnas utan dom eller beslut så som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

38 §

Annan verksamhet i samband med gymnasieutbildningen

För studerandena kan i samband med gymnasieutbildningen ordnas annan verksamhet som nära anknyter till utbildningen.

39 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

40 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar och förordning jämte ändringar:

1) gymnasielagen av den 27 maj 1983 (477/1983),

2) lagen den 3 juni 1994 om vuxengymnasier (439/1994) samt

3) förordningen den 20 augusti 1948 om ledigansläende och sökande av lärartjänster och -befattningar vid statens läroverk samt om lärarnas kompetensvillkor (620/1948).

Studentexamensförordningen (1000/1994) som utfärdats med stöd av den gymnasielag som upphävs förblir i kraft tills något annat bestäms.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

41 §

Tillämpning av föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av de upphävda bestämmelserna

Beslut om timfördelningen i gymnasier och vuxengymnasier och grunderna för läroplaner vilka har fattats med stöd av de lagar som nämns i 40 § 2 mom. gäller tills något annat bestäms med stöd av denna lag. Läroplaner som har godkänts med stöd av de lagar som nämns i 40 § 2 mom. kan iakttas i undervisningen tills utbildningsanordnaren godkänner en läroplan enligt denna lag. En särskild uppgift som grundar sig på läroplanen och som med stöd av de lagar som nämns i 40 § 2 mom. påförts ett gymnasium ändras till en sådan särskild utbildningsuppgift som avses i 4 § 2 mom. i denna lag och som skall anges i tillståndet att ordna utbildning.

Organ som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 40 § 2 mom. fortsätter till utgången av mandatperioden, om inte utbildningsanordnaren beslutar något annat. På organens sammansättning och valet av

medlemmar till dem tillämpas till slutet av mandatperioden de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

42 §

Övergångsbestämmelse som gäller tillstånd av ordna utbildning

Huvudmän för läroanstalter som när denna lag träder i kraft är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 40 § 2 mom. fortsätter sin verksamhet såsom utbildningsanordnare som avses i denna lag och lagen om grundläggande utbildning (628/1998).

Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av ett tillstånd att inrätta gymnasium som beviljats huvudmannen för en läroanstalt som ordnar gymnasieutbildning till ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 4 § 2 mom. i denna lag och i 7 § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning.

43 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

När denna lag träder i kraft fortsätter tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timlärare i läroanstalter som är verksamma med stöd av de lagar som avses i 40 § 2 mom. i sina tidigare uppgifter.

De tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timlärare som avses i 1 mom. och som när denna lag träder i kraft har rätt till avgångsbidrag, utbildningsstöd, periodisk ersättning och lön på indragningsstat, har fortfarande rätt till nämnda förmåner enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Avgångsåldern för tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare och timlärare bestäms enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft, om de i enlighet med ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 45 § gymnasielagen (105/1989) har valt eller senast den 30 juni 1999 väljer en pensionsålder enligt de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

44 §

*Övergångsbestämmelse som gäller
vuxenstuderande*

Den frivillighet i fråga om konst- och färdighetsämnen som avses i bestämmelsen i 7 § 2 mom. samt den rätt att välja religion eller livsåskådningskunskap som avses i be-

stämmelsen i 9 § 5 mom. tillämpas på de studerande som inleder studierna efter det att denna lag har trätt i kraft. På studerande som har inlett studierna innan denna lag träder i kraft tillämpas vad som bestäms i lagen och förordningen om vuxengymnasier och föreskrivs med stöd av dem när denna lag träder i kraft.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 630

L a g
om yrkesutbildning

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde och mål

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om grundläggande yrkesutbildning för ungdomar och vuxna samt om examina inom denna utbildning.

I fråga om annan yrkesutbildning för vuxna än sådan som avses i 1 mom. gäller vad som bestäms i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

2 §

Utbildningens syfte

Syftet med yrkesutbildningen är att höja befolkningens yrkeskunnande, utveckla arbetslivet och svara mot dess behov av kunnande samt främja sysselsättningen.

3 §

Yrkesutbildning

Grundläggande yrkesutbildning är utbildning som leder till en yrkesinriktad examen.

För de studerande kan i samband med den grundläggande yrkesutbildningen ordnas annan verksamhet som nära anknyter till undervisningen. För handikappade studerande kan ordnas undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte. För invandrare kan dessutom ordnas utbildning som förbereder för den grundläggande yrkesutbildningen enligt vad som bestäms genom förordning.

Undervisning i huslig ekonomi kan dessutom ordnas i annan form än som grundläggande yrkesutbildning enligt vad som bestäms genom förordning.

4 §

Yrkesinriktade examina

Examina som avläggs inom den grundläggande yrkesutbildningen är yrkesinriktade grundexamina.

En yrkesinriktad grundexamen kan oberoende av hur yrkesskickligheten har förvärvats avläggas i en fristående examen så som bestäms i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De examina som nämns i 1 mom. ger behörighet för fortsatta studier vid universitet och yrkeshögskolor enligt vad som bestäms genom förordning och universitetet eller yr-

keshögskolan beslutar på basis av studerandens studieprogram.

5 §

Utbildningens mål

Den grundläggande yrkesutbildningens mål är att ge studerandena de kunskaper och färdigheter som dessa behöver för att förvärva yrkesskicklighet samt för att utöva ett självständigt yrke.

Målet för utbildningen är också att stödja de studerandes utveckling till goda och harmoniska människor och samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för fortsatta studier, fritidsintressen och en allsidig personlighetsutveckling samt att stödja livslångt lärande.

Den utbildning som ordnas för ungdomar skall genomföras i samarbete med hemmen.

Den grundläggande yrkesutbildning som ordnas för handikappade har dessutom som mål att i samarbete med dem som producerar rehabiliteringstjänster främja en total rehabilitering av de studerande.

6 §

Kontakter med arbetslivet

I yrkesutbildningen skall särskilt arbetslivets behov beaktas. Utbildningen skall ordnas i samarbete med näringslivet och arbetslivet i övrigt.

7 §

Service- och utvecklingsverksamhet

Till yrkesutbildningen kan enligt behov anslutas service- och utvecklingsverksamhet på området.

2 kap.

Ordnande av utbildning

8 §

Utbildningsanordnare

Vederbörande ministerium kan bevilja en kommun, samkommun, en registrerad sam-

manslutning eller stiftelse tillstånd att ordna utbildning.

Utbildning kan också, enligt vad vederbörande ministerium beslutar, ordnas i statliga läroanstalter.

Utbildning ordnas i yrkesläroanstalter, specialyrkesläroanstalter och andra läroanstalter samt i form av läroavtalsutbildning.

9 §

Tillstånd att ordna utbildning

En förutsättning för att ett sådant tillstånd som avses i 8 § skall beviljas är att utbildning behövs och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

I tillståndet anges utbildningsuppgiften, vilken innehåller behövliga bestämmelser om utbildningsstadier, utbildningsområden, examina, undervisningsspråket, de kommuner i vilka utbildningen kan ordnas, antalet studerande, en särskild utbildningsuppgift, den form i vilken utbildningen ordnas samt andra omständigheter som gäller ordnandet av utbildningen. Om ändring av utbildningsuppgiften beslutar vederbörande ministerium. Ministeriet kan också utan ansökan ändra de bestämmelser som gäller utbildningsområdena, examina och antalet studerande samt andra bestämmelser ifall utbildningsutbudet avsevärt skiljer sig från utbildningsbehovet.

Ministeriet kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om utbildningen inte längre uppfyller de krav som bestäms i 1 mom. för beviljande av tillstånd eller om utbildningen annars ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Beslut om att ordna utbildning och att lägga ned verksamheten i en statlig läroanstalt fattas av ministeriet med iakttagande i tillämpliga delar av 1—3 mom.

10 §

Samarbete och anskaffning av utbildning

En utbildningsanordnare skall bedriva samarbete med andra som ordnar yrkesutbildning, gymnasieutbildning och annan utbildning i området.

En utbildningsanordnare kan skaffa en del av de tjänster som avses i denna lag av en sådan utbildningsanordnare som avses i 9 § eller av någon annan sammanslutning eller stiftelse. Utbildningsanordnaren svarar för att de tjänster som skaffats ordnas i enlighet med denna lag.

3 kap.

Undervisning

11 §

Undervisningsspråk

I yrkesutbildningen är läroanstaltens undervisningsspråk antingen finska eller svenska. I en tvåspråkig läroanstalt är undervisningsspråket finska och svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, rommani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen meddelas på något annat språk än studerandes egna ovannämnda språk, om detta inte äventyrar studerandens möjligheter att följa undervisningen.

Om utbildningsanordnaren meddelar undervisning på fler än ett av de undervisningsspråk som avses i 1 mom. och studeranden har förmåga att studera på detta språk, får studeranden välja undervisningsspråket.

I en särskild undervisningsgrupp eller läroanstalt kan undervisningen huvudsakligen eller uteslutande meddelas på ett annat språk än de som nämns i 1 mom.

12 §

Undervisningens omfattning och innehåll

Examen inom den grundläggande yrkesutbildningen omfattar minst två år (80 studieveckor). Om utbildningsområdena bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium beslutar närmare om examina och deras omfattning.

Examen omfattar enligt vad läroplanen föreskriver yrkesinriktade studier och inläring i arbetet som stöder dem samt sådana studier i modersmålet, det andra inhemska språket, främmande språk, matematisk-naturvetenskapliga ämnen, humanistisk-samhällsvetenskapliga ämnen, gymnastik och hälsokunskap, konst- och färdighetsämnen som är

nödvändiga för förvärvande och komplettering av yrkesskickligheten samt elevhandledning. För en studerande som har inlett studerna sedan han fyllt 18 år är gymnastiken och hälsokunskapen och konst- och färdighetsämnena frivilliga. Utbildningsanordnaren kan enligt en särskild utbildningsuppgift som bestämts med stöd av 9 § avvika från bestämmelserna i detta moment.

Undervisning i modersmålet meddelas utgående från studerandens undervisningsspråk i finska, svenska eller samiska. I modersmålsundervisningen kan enligt studerandens val också undervisas i rommani, teckenspråk eller ett annat språk som är studerandens modersmål.

13 §

Beslut om utbildningens mål och grunderna för läroplanen

Statsrådet beslutar om de allmänna riksomfattande målen för utbildningen samt om de gemensamma studierna och deras omfattning.

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de studier som avses i 12 § 2 mom. särskilt för varje utbildningsområde och examen (*grunderna för läroplanen*). Grunderna för läroplanen kan ges särskilt för utbildning avsedd för unga och för utbildning avsedd för vuxna.

14 §

Läroplan

Utbildningsanordnaren skall godkänna en läroplan för utbildningen. Läroplanen godkänns särskilt för finsk-, svensk- och samiskspråkig undervisning och vid behov för undervisning på något annat språk.

Läroplanen skall vara sådan att den ger de studerande möjligheter till individuella val som gäller studierna vid behov med anlitande också av undervisning som ges av andra anordnare av yrkesutbildning och anordnare av annan utbildning.

15 §

Utbildningsform

Utbildningen kan ordnas som när-, distans- och flerformsundervisning, läroavtalsutbild-

ning eller annars på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter.

16 §

Utbildning på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter

Utbildningen på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter bygger på ett skriftligt avtal mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen. Genom förordning bestäms närmare om vad som skall tas in i avtalet och om anordnandet av utbildningen. Annan utbildning på en arbetsplats än läroavtalsutbildning skall ordnas så att den studerande inte står i ett arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren eller, om därom särskilt avtalas, genom att ett arbetsavtal görs upp.

17 §

Läroavtalsutbildning

Utbildning som huvudsakligen ordnas på arbetsplatsen kan grunda sig på ett skriftligt arbetsavtal för viss tid (*läroavtal*) som ingås mellan en studerande som fyllt 15 år och arbetsgivaren. Ett läroavtal kan ingås om arbetsgivaren och en utbildningsanordnare som avses i 8 § på det sätt som närmare bestäms genom förordning har kommit överens om att ordna läroavtalsutbildning. Om läroavtalets innehåll och om utbildningserättning som betalas till arbetsgivaren bestäms närmare genom förordning.

De studier inom läroavtalsutbildningen som ordnas på en arbetsplats i anslutning till de praktiska arbetsuppgifterna kompletteras med teoretiska studier. Utan hinder av vad som bestäms i 12 § omfattar läroavtalsutbildningen inga obligatoriska studier i konst- och färdighetsämnen.

Utan hinder av 27 § 2 och 3 mom., 31 och 35 § samt 37 § 2 och 3 mom. gäller om läroavtalsutbildning vad denna lag särskilt bestämmer om sådan utbildning eller vad som avtalas med stöd av 1 mom. Utan hinder av 9 § 2 mom. beslutar utbildningsanordnaren om antalet studerande i sådan grundläggande yrkesutbildning som ordnas som läroavtalsutbildning.

Den som deltar i grundläggande yrkesutbildning som ordnas som läroavtalsutbildning skall ges möjlighet att som en del

av utbildningen avlägga en sådan fristående examen som föreskrivs i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

18 §

Tillämpning av lagstiftningen om arbetstagare på läroavtalsutbildningen

Om inte något annat bestäms i denna lag eller i en förordning som utfärdas med stöd av den, skall på läroavtal tillämpas lagen om arbetsavtal (320/1970) med undantag för dess 2, 4, 6, 9—12, 20, 21, 34 d—34 f, 37, 37 a, 38, 38 a, 39, 39 a, 40, 41, 41 a, 42, 42 a, 42 b, 46, 47, 47 a—47 j, 48—50, 51 a—51 c och 53 §.

Ett läroavtal kan hävas med omedelbar verkan ifall studeranden och arbetsgivaren gemensamt kommer överens om detta. Utöver vad som bestäms i 3, 43 och 44 § lagen om arbetsavtal kan läroavtalet ensidigt hävas om arbetsgivaren upphör med sitt företag, försätts i konkurs eller avlider. Med utbildningsanordnarens tillstånd kan ett läroavtal likaså hävas på de grunder som enligt lagen om arbetsavtal berättigar till uppsägning av arbetsavtalet. Utbildningsanordnaren kan efter att ha hört studeranden och arbetsgivaren också häva läroavtalet om det i den utbildning som ordnas på arbetsplatsen inte iakttas bestämmelserna i denna lag eller en med stöd av lagen utfärdad förordning eller bestämmelserna i det avtal mellan utbildningsanordnaren och arbetsgivaren som avses i 17 §.

På studerande i läroavtalsutbildning tillämpas dessutom vad som bestäms om arbetstagares arbetstid, semester, skydd i arbetet samt annat skydd för arbetstagare.

Den läroavtalsutbildning för fångar som ordnas i anslutning till arbetet i straffanstalterna baserar sig inte på arbetsavtal. Vid sådan utbildning kan man avvika från bestämmelserna i denna paragraf.

19 §

Studerandens skydd i arbetet

Enligt vad som bestäms och föreskrivs i fråga om arbetstagare svarar arbetsgivaren för studerandens skydd i arbetet vid utbildning som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter även då stude-

randen inte står i arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren.

20 §

Specialundervisning

Studierande som till följd av handikapp, sjukdom, försenad utveckling, störningar i känslolivet eller annan orsak är i behov av särskilda undervisnings- eller elevvårdstjänster får specialundervisning. För studeranden skall utarbetas en individuell plan för hur undervisningen skall ordnas.

Vederbörande ministerium kan med stöd av 9 § bestämma att ge utbildningsanordnaren en särskild uppgift som innebär att sörja för ordnande av specialundervisning, den undervisning och handledning som ges i tränings- och rehabiliteringssyfte i samband med specialundervisningen samt för utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter som gäller undervisningen.

I specialundervisning kan avvikelser göras från bestämmelserna i denna lag och en förordning som utfärdats med stöd av den, enligt vad som bestäms i grunderna för läroplanen eller grunderna för examen.

21 §

Särskilda undervisningsarrangemang

Studierna kan delvis ordnas på annat sätt än vad som bestäms och föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, om

1) studeranden anses till någon del redan ha kunskaper och färdigheter som motsvarar de studier som ingår i examen,

2) det med hänsyn till studerandens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att studeranden skall slutföra de studier som examen omfattar, eller om

3) detta är motiverat av skäl som har samband med studerandens hälsotillstånd.

22 §

Undervisningens offentlighet

Undervisningen är offentlig, med undantag för den undervisning som ordnas på arbetsplatser. Rätten att få följa undervisningen kan av grundad anledning begränsas.

23 §

Försök

Vederbörande ministerium kan bevilja tillstånd till ett sådant försök som behövs för utvecklandet av utbildningen och som förutsätter avvikelser från bestämmelserna om undervisning i denna lag och en förordning som utfärdats med stöd av den samt bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av dem. Utbildningsstyrelsen kan ge tillstånd till försök som avviker från utbildningsstyrelsens föreskrifter.

Försöket skall följa ett försöksprogram som utbildningsstyrelsen har godkänt.

4 kap.

Utvärdering

24 §

Utvärdering av utbildningen

Syftet med utvärderingen av utbildningen är att säkerställa att syftet med denna lag nås och att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inlärning.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i extern utvärdering av verksamheten.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvecklingen av utvärderingen och för verkställandet av extern utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra enstaka utvärderingar.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

25 §

Bedömning av de studerande

Syftet med bedömningen är att leda och sporra studerandena i deras studier och utveckla deras förutsättningar att bedöma sig själva. Studerandenas inlärning och arbete skall bedömas mångsidigt.

Om bedömning av studie- och examensprestationerna samt framstegen i studierna

gäller vad som bestäms om detta genom förordning och vad utbildningsstyrelsen föreskriver. Utbildningsstyrelsen beslutar om de uppgifter som skall antecknas i betygen.

5 kap.

Studerandens rättigheter och skyldigheter

26 §

Ansökan om inträde

Den som ansöker om att bli antagen såsom studerande har rätt att fritt söka till vilken yrkesutbildning han önskar.

Om förfarandet vid ansökan till yrkesutbildning gäller vad som bestäms om detta genom förordning och vid behov föreskrivs med stöd av den.

27 §

Grunderna för antagning av studerande

Som studerande till utbildning som leder till en yrkesinriktad grundexamen kan antas den som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller inhämtat motsvarande tidigare lärokurs. Som studerande kan också antas någon annan som av utbildningsanordnaren anses ha tillräckliga förutsättningar att klara av studierna.

Som studerande kan inte antas en person vars sjukdom eller handikapp utgör ett uppenbart hinder för att delta i utbildningen. Den som ansöker om att bli antagen såsom studerande skall ge utbildningsanordnaren de uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för beslut om antagning.

Utbildningsanordnaren beslutar om övriga grunder för antagningen av studerande liksom även om eventuella inträdes- eller lämplighetsprov. Enhetliga antagningsgrunder skall tillämpas på samtliga sökande.

En studerande kan antas för att avlägga en yrkesinriktad examen eller en del av denna som privatstuderande.

Vederbörande ministerium kan besluta närmare om grunderna för antagning av studerande.

28 §

Rätt till en trygg studiemiljö

En studerande har rätt till en trygg studiemiljö.

29 §

Rätt till undervisning

En studerande har rätt att få undervisning enligt läroplanen samt studiehandledning.

Om studiehandledningen bestäms närmare genom förordning.

30 §

Tillgodoräknande av studier

En studerande har rätt att räkna sig till godo i andra sammanhang slutförda studier om dessa till sina mål och sitt centrala innehåll motsvarar läroplanen.

Beslut om tillgodoräknande av studier som slutförs i ett annat sammanhang skall på särskild begäran fattas innan nämnda studier inleds.

31 §

Studietid

En studerande skall slutföra sina studier inom en tid som med högst ett år får överskrida den tid som studierna avses omfatta, om inte studeranden av grundad anledning beviljas förlängning.

En studerande som inte har slutfört sina studier inom den tid som nämns i 1 mom. anses ha avgått. En studerande som utan att anmäla giltigt skäl uteblir från undervisningen anses även ha avgått, om det är uppenbart att han inte har för avsikt att fortsätta studierna.

32 §

Förlust av studierätten

En studerande kan förlora sin studierätt om studierna kräver särskilda konstnärliga anlag och det är uppenbart att studeranden inte har förutsättningar att slutföra studierna på behörigt sätt. Genom förordning bestäms

särskilt på vilka studier denna paragraf tillämpas.

Om det förfarande som skall iaktas vid beslut om förlust av studierätten bestäms, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), genom förordning.

33 §

Tystnadsplikt för studerande

Angående en studerandes skyldighet att hemlighålla vad han får veta vid utbildning som ordnats i anslutning till praktiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen gäller vad som särskilt bestäms om tystnadsplikt för arbetstagare och tjänsteinnehavare i motsvarande uppgifter.

34 §

Studerandens skyldigheter

En studerande skall delta i undervisningen ifall han inte har beviljats befrielse från den.

En studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt.

35 §

Disciplin

En studerande som bryter mot ordningen, gör sig skyldig till fusk i studierna eller annars uppför sig olämpligt kan tillrättavisas genom disciplinärt straff. Disciplinära straff är skriftlig varning och avstängning av studeranden från läroanstalten för högst ett år samt uppsägning av studeranden från studenthemmet.

Om en studerande är föremål för rannsakan med anledning av brott, kan han för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna om detta är motiverat med hänsyn till det brott som han misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

Om förfarandet i de ärenden som avses i 1 och 2 mom. bestäms, utöver vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande, genom förordning.

36 §

Hörande av studerandena

Utbildningsanordnaren skall ge de studerande möjlighet att delta i utvecklandet av utbildningen samt höra dem innan beslut fattas i ärenden som gäller undervisningen eller som annars väsentligt inverkar på de studerandes ställning.

37 §

Studiesociala förmåner och vissa andra förmåner

Inom den grundläggande yrkesutbildningen är undervisningen avgiftsfri för studerandena. Avgifter kan dock tas ut av sådana studerande som avses i 27 § 4 mom. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl ge tillstånd att ta ut avgifter av studerandena även i andra fall.

En studerande som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen kräver att studeranden är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar. Genom förordning bestäms när studierna är heltidsstudier. Vid utbildning som enligt den utbildningsuppgift som avses i 9 § 2 mom. meddelas vid internatskola eller på något annat sätt som bestäms genom förordning, har studeranden utöver vad som bestäms ovan dessutom dagligen rätt till andra avgiftsfria måltider.

Det är avgiftsfritt för studeranden att bo i studieboheter som utbildningsanordnaren anvisar.

Om stöd som beviljas studeranden för resor samt om studiestöd bestäms särskilt.

38 §

Studiesociala förmåner i specialundervisningen

Studerande som får specialundervisning har rätt att få sådana biträdestjänster, övriga elevvårdstjänster samt särskilda hjälpmedel vilka är en förutsättning för att de skall kunna delta i undervisningen. Om andra tjänster och stödåtgärder som ordnas för handikappade bestäms särskilt.

Utöver vad som bestäms i 37 § kan en studerande inom sådan specialundervisning som avses i 20 § 2 mom. avgiftsfritt ges lä-

roböcker och annat skolmaterial, behövliga resor varje vecka mellan inkvarteringsstället och hemmet, helpension i elevhem eller på annat inkvarteringsställe samt personlig arbetsutrustning.

39 §

*Studiesociala förmåner
i läroavtalsutbildningen*

Utöver vad som bestäms i 37 § 1 mom. har en studerande i läroavtalsutbildning under den tid som han deltar i teoretisk undervisning rätt att få dagpenning, familjebidrag samt ersättning för rese- och inkvarteringskostnader enligt vad vederbörande ministerium beslutar. Om studeranden lyfter lön för samma tid eller har rätt till andra lagstadgade förmåner än de som bestäms i denna lag, har han dock med avvikelse från det ovan nämnda endast rätt till ersättning för rese- och inkvarteringskostnader.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

40 §

Personal

Varje läroanstalt där det ordnas utbildning enligt denna lag skall ha en rektor som svarar för verksamheten. Vid tvåspråkiga läroanstalter skall det finnas en rektor för vardera språkgruppen eller en rektor som fullständigt behärskar läroanstaltens bägge undervisningsspråk.

En utbildningsanordnare skall med beaktande av den form i vilken utbildningen ordnas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timlärare samt annan personal.

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att ge yrkesutbildning på något konstområde enligt vad som bestäms genom förordning.

41 §

Elevkår

Varje läroanstalt där det ordnas utbildning enligt denna lag har en elevkår som består av de studerande.

Elevkåren skall främja samarbetet mellan de studerande samt skolarbetet. Elevkåren för studerandes talan i ärenden som avses i 36 §.

42 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i de organ som svarar för anordnandet av utbildning, personer som avses i 40 § och personer som deltar i undervisningspraktik får inte olovligen för utomstående röja vad de vid skötseln av uppgifter som gäller utbildningen har fått veta om de studerandes, personalens eller familjemedlemmars personliga förhållanden och ekonomiska ställning.

Utän hinder av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om tystnadsplikt får de personer som avses i 1 mom. samt de personer som svarar för skolhälsovården och den övriga elevvården ge varandra samt myndigheter som svarar för utbildningen sådana uppgifter som är nödvändiga för att studerna skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

43 §

Rätt att få uppgifter

En utbildningsanordnare har vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som förutsätts för planering och ordnande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren skall på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de uppgifter som de bestämmer och som krävs för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen.

44 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av en utbildningsanordnare enligt denna lag som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller förmån och rättighet enligt 37—39 § söks genom besvär hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut söks genom besvär hos länsstyrelsen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) särskilda undervisningsarrangemang enligt 21 §,
- 3) tillgodoräknande av studier enligt 30 §,
- 4) den studietid som bestäms i 31 § eller när en studerande skall anses ha avgått, samt
- 5) förlust av studierätten enligt 32 §.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller antagning av studerande söks hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller ett ärende som avses i 2 och 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från att studeranden eller hans vårdnadshavare fick del av beslutet. Besvär enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

Ändring i andra beslut än de som bestäms i denna paragraf, vilka har fattats enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den och vilka gäller en namngiven studerande får inte sökas genom besvär. Ändring genom besvär får inte heller sökas i länsrättens och länsstyrelsens beslut med anledning av besvär som avses i 3 och 4 mom.

Om yrkande av rättelse i bedömningen av en studerandes studieprestationer bestäms genom förordning. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande får inte sökas genom besvär.

45 §

Skydd av examensbenämning

Benämningar på examina som avses i den-

na lag får endast användas om examina som har avlagts enligt denna lag.

46 §

Finansiering

För utbildning enligt denna lag beviljas finansiering för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

Vederbörande ministerium kan utfärda föreskrifter om de ersättningar som utbildningsanordnarna betalar till arbetsgivarna för utbildning som ordnas på en arbetsplats i samband med de praktiska arbetsuppgifterna.

47 §

Avgifter som tas ut av de studerande

Om grunderna för avgifter som tas ut av de studerande med stöd av denna lag bestämmer vederbörande ministerium i tillämpliga delar enligt vad som bestäms om offentligrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Om en i denna lag avsedd avgift som skall tas ut av en studerande inte är betald på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982) uppbäras från förfalldagen.

Avgiften får indrivras utan dom eller beslut så som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

48 §

Utbildning som ordnas som avgiftsbelagd service

I fråga om utbildning som enligt utbildningsuppgiften i 9 § 2 mom. ordnas såsom avgiftsbelagd service skall, utan hinder av 26 §, 27 § 2 och 3 mom., 31 § samt 37 § 2—4 mom. gälla vad som särskilt avtalas i avtalet om anskaffning av denna utbildning.

49 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

50 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

1) lagen den 10 april 1987 om yrkesläroanstalter (487/1987),

2) lagen den 3 juni 1983 om studiesociala förmåner för yrkesläroanstalternas elever (498/1983), samt

3) lagen den 30 december 1992 om läroavtalsutbildning (1605/1992).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

51 §

Tillämpning av föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av de upphävda bestämmelserna

Grunder för läroplanen som har fastställts med stöd av de lagar som nämns i 50 § 2 mom. samt föreskrifter om utbildningens struktur och examina gäller tills beslut har fattats enligt denna lag. Studerande kan antas för att avlägga examina på institutnivå och på yrkeshögskolenivå fram till en tidpunkt som statsrådet bestämmer. På antagningen av studerande och avläggandet av examina tillämpas då de bestämmelser och föreskrifter som gäller när denna lag träder i kraft.

Läroplaner som har godkänts med stöd av de lagar som nämns i 50 § 2 mom. kan iaktas i utbildningen tills utbildningsanordnaren godkänner en läroplan enligt denna lag.

Organ som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 50 § 2 mom. fortsätter till utgången av mandatperioden, om inte

utbildningsanordnaren beslutar något annat. På sammansättningen av organen och valet av medlemmar till dem tillämpas till slutet av mandatperioden de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

52 §

Övergångsbestämmelse som gäller tillstånd att ordna utbildning

Huvudmän för läroanstalter som när denna lag träder i kraft är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 50 § 2 mom. fortsätter såsom utbildningsanordnare enligt denna lag.

Tillstånd att upprätthålla en läroanstalt som har beviljats med stöd av de lagar som nämns i 50 § 2 mom. ändras när denna lag träder i kraft till sådana tillstånd att ordna utbildning som avses i 9 §. En utbildningsanordnare som när denna lag träder i kraft driver en specialyrkesläroanstalt, har en sådan särskild utbildningsuppgift som avses i 20 § 2 mom., om inte vederbörande ministerium beslutar något annat.

Ministeriet beslutar vid behov om ändring av de bestämmelser som ingår i tillstånden att upprätthålla en läroanstalt så att de överensstämmer med denna lag.

53 §

Övergångsbestämmelse som gäller studiesociala förmåner

En studerande som har inlett sina studier innan denna lag träder i kraft har rätt till åtminstone de studiesociala förmåner som gäller vid ikraftträdandet.

54 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

När denna lag träder i kraft fortsätter tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timplärare i läroanstalter som är verksamma med stöd av lagarna i 50 § 2 mom. och personer som arbetar i läroavtalsutbildningens förvaltningsuppgifter i sina tidigare uppgifter.

1750

Nr 630

55 §

*Övergångsbestämmelse som gäller
läroavtalsutbildningen*

denna lag träder i kraft slutförs enligt de bestämmelser om läroavtalsutbildning som gäller vid ikraftträdandet.

Läroavtalsutbildning som har inletts innan

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 631

L a g**om yrkesinriktad vuxenutbildning**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde och syfte

1 §

*Definition och förhållandet till andra
författningar*

Med yrkesinriktad vuxenutbildning avses i denna lag yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina som avläggs genom fristående examina oberoende av hur yrkesskickligheten har förvärvats, liksom även utbildning som förbereder för dessa examina samt annan yrkesinriktad tilläggsutbildning än sådan som förbereder för fristående examina.

I fråga om grundläggande yrkesutbildning för vuxna gäller vad som bestäms i lagen om yrkesutbildning (630/1998).

Om utbildning som ordnas som arbetskraftspolitisk vuxenutbildning gäller vad som bestäms i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990).

I fråga om studier som bedrivs vid yrkeshögskolor och universitet gäller vad som bestäms i lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995) och i universitetslagen (645/1997).

RP 86/1997
KuUB 3/1998
RSv 70/1998

5 480301/81

Yrkesinriktad vuxenutbildning enligt 1 § 1 mom. kan ordnas som självutbildning, personalutbildning och arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

2 §

Syfte

Lagens syfte är att upprätthålla och höja den vuxna befolkningens yrkeskunnande, ge de studerande färdigheter för att utöva ett självständigt yrke, utveckla arbetslivet och främja sysselsättningen samt stödja livslångt lärande.

Syftet med lagen är dessutom att främja avläggande av examina eller delar av dem.

3 §

Kontakter med arbetslivet

I examina och utbildning skall särskilt arbetslivets behov beaktas. De fristående examina skall planeras och ordnas i samarbete med näringslivet och arbetslivet i övrigt.

2 kap.

Ordnande av utbildning och examina

4 §

Utbildningsanordnare

Vederbörande ministerium kan bevilja en kommun, samkommun, en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillstånd att ordna utbildning som förbereder för yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt yrkesinriktad tilläggsutbildning. Om beviljande av tillstånd att ordna utbildning som förbereder för en yrkesinriktad grundexamen som avläggs såsom fristående examen bestäms i 9 § lagen om yrkesutbildning.

Utbildning enligt denna lag kan, enligt vad vederbörande ministerium beslutar, ordnas också i statliga läroanstalter.

Utbildning enligt denna lag ordnas i yrkesutbildningscentrer för vuxna, riksomfattande särskilda yrkesläroanstalter och andra läroanstalter samt i form av läroavtalsutbildning. Utbildning kan ordnas också i en särskild yrkesläroanstalt som ordnar sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som huvudsakligen behövs för att utbildningsanordnaren eller dennas medlemssammanslutning skall kunna bedriva verksamhet.

5 §

Tillstånd att ordna utbildning

En förutsättning för att ett sådant tillstånd som avses i 4 § skall beviljas är att utbildning behövs och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

I tillståndet anges undervisningsspråket samt andra behövliga frågor som gäller ordnandet av utbildningen.

Vederbörande ministerium kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om utbildningen inte längre uppfyller de krav som bestäms i 1 mom. för beviljande av tillstånd eller om utbildningen annars ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Beslut om att ordna utbildning och att lägga ned verksamheten i en statlig läroanstalt

fattas av ministeriet med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 1—3 mom.

6 §

Dimensionering av läroavtalsutbildningen

Vederbörande ministerium beslutar årligen inom ramen för den totala mängd som fastställs i statsbudgeten maximiantalet läroavtal för yrkesinriktad tilläggsutbildning regionvis och med beaktande av bägge språkgrupperna.

Utbildningsanordnaren skall bereda den som deltar i yrkesinriktad tilläggsutbildning i form av läroavtalsutbildning möjlighet att som en del av utbildningen delta i fristående examina.

7 §

Examenskommissioner

Examenskommissioner bär ansvaret för att ordna och övervaka de fristående examina. Examenskommissionerna skall företräda åtminstone arbetsgivare, arbetstagare, lärare och, då självständig yrkesutövning i branschen är av betydande omfång, självständiga yrkesutövare.

Examenskommissionerna avtalar med utbildningsanordnarna samt vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser om ordnande av examina. Examensbetygen utfärdas av examenskommissionerna.

Utbildningsstyrelsen bestämmer branscher och verksamhetsområden för de olika examenskommissionerna. Om examenskommissionernas uppgifter, sammansättning och tillsättning, avtalen om ordnande av examina samt examensbetygen bestäms närmare genom förordning.

Examenskommissionernas kostnader täcks huvudsakligen med avgifter av dem som deltar i examen. Om avgifter som examenskommissioner tar ut gäller vad som bestäms om offentlighetsrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Genom förordning kan bestämmas att Utbildningsstyrelsen meddelar examenskommissionerna bestämmelser om hur systemet med fristående examina skall genomföras.

3 kap.

Undervisning

8 §

Utbildning som förbereder för fristående examen

Utbildningsanordnaren beslutar enligt de grunder för examen som avses i 13 § om ordnande av förberedande utbildning för en fristående examen samt om innehållet i sådan utbildning.

Den som deltar i utbildning enligt 1 mom. skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

9 §

Yrkesinriktad tilläggsutbildning

Om innehållet i, omfattningen av och ordnandet av annan yrkesinriktad tilläggsutbildning än sådan som avses i 8 § beslutar utbildningsanordnaren. Vederbörande ministerium kan utfärda föreskrifter om utbildningen.

10 §

Hänvisningsbestämmelse om undervisningen

På utbildning enligt denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser om undervisningen i lagen om yrkesutbildning:

- 1) bestämmelserna i 11 § om undervisningsspråk,
- 2) bestämmelserna i 17 § om läroavtalsutbildning,
- 3) bestämmelserna i 18 § om tillämpning av lagstiftningen om arbetstagare på läroavtalsutbildningen,
- 4) bestämmelserna i 19 § om studerandens skydd i arbetet, samt
- 5) bestämmelserna i 22 § om undervisningens offentlighet.

11 §

Hänvisningsbestämmelse om studerandens rättigheter och skyldigheter

På utbildning enligt denna lag tillämpas

dessutom följande bestämmelser om studerandens rättigheter och skyldigheter i lagen om yrkesutbildning:

- 1) bestämmelserna i 26 § 1 mom. om rätten att fritt söka sig till yrkesutbildning, med undantag för personalutbildning,
- 2) bestämmelserna i 27 § 3 och 5 mom. om grunderna för antagning av studerande,
- 3) bestämmelserna i 28 § om rätt till en trygg studiemiljö,
- 4) bestämmelserna i 29 § om rätt till undervisning,
- 5) bestämmelserna i 30 § om tillgodoräknande av studier, i tillämpliga delar,
- 6) bestämmelserna i 33 § om tystnadsplikt för studerande,
- 7) bestämmelserna i 34 § om studerandens skyldigheter,
- 8) bestämmelserna i 35 § om disciplin,
- 9) bestämmelserna i 36 § om hörande av studerandena, samt
- 10) bestämmelserna i 39 § om studiesociala förmåner i läroavtalsutbildningen.

4 kap.

Examina som kan avläggas oberoende av hur yrkesskickligheten förvärvats

12 §

Fristående examina

Yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina kan oberoende av hur yrkesskickligheten förvärvats avläggas genom fristående examina.

I en yrkesinriktad grundexamen skall examinandens visa att han uppnått de kunskaper och färdigheter som yrkesskickligheten förutsätter. I en yrkesexamen skall examinandens visa att han besitter sådan yrkesskicklighet som förutsätts av en yrkesman på området. I en specialyrkesexamen skall examinandens visa att han behärskar de mest krävande arbetsuppgifterna på området.

Benämningarna på yrkesexamina och specialyrkesexamina får användas endast om examina som har avlagts enligt denna lag. Examensbenämningar på yrkesinriktade grundexamina får användas också om yrkesinriktade grundexamina som avläggs genom fristående examina.

13 §

Beslut om examina och grunderna för dem

Vederbörande ministerium beslutar vilka examina som kan avläggas genom fristående examina.

Om grunderna för examina som avses i detta kapitel beslutar utbildningsstyrelsen enligt vad som bestäms genom förordning.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

14 §

Service- och utvecklingsverksamhet

Till den yrkesinriktade tilläggsutbildningen kan vid behov anslutas service- och utvecklingsverksamhet på området.

15 §

Utvärdering av utbildningen

Syftet med utvärderingen av utbildningen är att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inläring.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i extern utvärdering av verksamheten.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvecklingen av utvärderingen och för verkställandet av extern utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra enstaka utvärderingar.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

16 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om yrkesutbildning

På utbildning och examina enligt denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser i lagen om yrkesutbildning:

1) bestämmelserna i 10 § om samarbete och anskaffning av utbildning,

2) bestämmelserna i 25 § om bedömning av de studerande,

3) bestämmelserna i 40 § om personal,

4) bestämmelserna i 42 § om tystnadsplikt,

5) bestämmelserna i 43 § om rätt att få uppgifter,

6) bestämmelserna i 44 § om ändringsökande,

7) bestämmelserna i 47 § om avgifter som tas ut av de studerande, samt

8) bestämmelserna i 48 § om utbildning som ordnas som avgiftsbelagd service.

17 §

Avgifter

I utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen samt i annan tilläggsutbildning kan skäliga avgifter tas ut av de studerande.

Om avgifter som uppbärs av de studerande i utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen som avläggs genom en fristående examen gäller vad som bestäms i 37 § 1 mom. lagen om yrkesutbildning.

18 §

Finansiering

I fråga om finansieringen av driftkostnaderna för utbildning enligt denna lag gäller vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) och lagen om finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning (1138/1996).

I fråga om finansieringen av anläggningsprojekt i utbildning enligt denna lag gäller vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet om statsunderstöd för anläggningsprojekt.

19 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

6 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs

1) lagen den 31 augusti 1990 om yrkesutbildningscentrer för vuxna och riksomfattande särskilda yrkesläroanstalter (760/1990) jämte ändringar, samt

2) lagen den 29 april 1994 om yrkesexamina (306/1994).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

21 §

Tillämpning av föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av de upphävda lagarna

Föreskrifter och avtal om examina som givits med stöd av de lagar som nämns i 20 § 2 mom. gäller tills beslut och avtal om dem har fattats enligt denna lag.

Organ som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 20 § 2 mom. fortsätter till utgången av mandatperioden, om inte utbildningsanordnaren beslutar något annat.

22 §

Övergångsbestämmelse som gäller tillstånd att ordna utbildning

Huvudmän för läroanstalter som när denna

Helsingfors den 21 augusti 1998

lag träder i kraft är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 20 § 2 mom. fortsätter såsom utbildningsanordnare enligt denna lag. Utbildningsanordnare som upprätthåller en yrkesinriktad läroanstalt, ett medborgarinstitut eller en studiecentral när denna lag träder i kraft, har också i fortsättningen rätt att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Tillstånd att upprätthålla en läroanstalt som har beviljats med stöd av de lagar som nämns i 20 § 2 mom. ändras när denna lag träder i kraft till tillstånd att ordna utbildning. Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av de bestämmelser som ingår i tillstånden så att de överensstämmer med denna lag.

23 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

När denna lag träder i kraft fortsätter tjänsteinnehavare och befattningshavare, arbetstagare samt timplärare i läroanstalter som är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 20 § 2 mom. och personer som arbetar i läroavtalsutbildningens förvaltningsuppgifter i sina tidigare uppgifter.

24 §

Övergångsbestämmelse som gäller läroavtalsutbildningen

Läroavtalsutbildning som har inletts innan denna lag träder i kraft slutförs enligt de bestämmelser om läroavtalsutbildning som gäller vid ikraftträdandet.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 632

L a g

om fritt bildningsarbete

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syftet med det fria bildningsarbetet

Det fria bildningsarbetet syftar till att utgående från principen om livslångt lärande stöda en mångsidig utveckling av individers personlighet och förmåga att fungera i samfund samt främja demokrati, jämlikhet och pluralism i det finländska samhället.

2 §

Verksamhet som lagen omfattar

Läroanstalter för fritt bildningsarbete är medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler, idrottsutbildningscentrer och sommaruniversitet.

Medborgarinstitut är läroanstalter som grundar sig på lokala och regionala bildningsbehov. De erbjuder möjligheter till lärande enligt eget val och till utveckling av medborgarfärdigheter.

Folkhögskolor är internat vars syfte är att främja medborgarnas frivilliga studier så att varje folkhögskola samtidigt kan betona sina

värderingar, sin ideella grund och sina pedagogiska mål.

Studiecentraler är vuxenläroanstalter på riksnivå för bildningsarbete. De ordnar studier självständigt eller i samarbete med medborgar- och kulturorganisationer.

Idrottsutbildningscentrer är internat på riksnivå eller regionala läroanstalter vars uppgift är att ge undervisning i gymnastik och idrott, ordna träningsverksamhet och ge undervisning som kompletterar dessa.

Sommaruniversiteten är läroanstalter inom det regionala utbildningsutbudet vilka ordnar öppen universitetsundervisning samt annan utbildning.

3 §

Övriga uppgifter

Läroanstalterna inom det fria bildningsarbetet kan också ordna utvecklings- och serviceverksamhet som stöder utbildningen eller på ett nära sätt ansluter sig till den.

Om grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning som läroanstalterna inom det fria bildningsarbetet ordnar bestäms i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning

(630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

4 §

Tillstånd att driva läroanstalt

Vederbörande ministerium kan bevilja en kommun, samkommun, registrerad sammanlutning eller stiftelse rätt att driva en läroanstalt som avses i denna lag.

En förutsättning för att tillstånd skall beviljas är att ett bildningsbehov föreligger och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att driva läroanstalten och ordna utbildningen. Läroanstalter får inte grundas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

Ett tillstånd enligt 1 mom. skall innehålla uppgifter om huvudmannen och läroanstalten. I tillståndet skall dessutom anges läroanstaltens syfte och utbildningsuppgift, undervisningsspråket samt andra behövliga villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Om ändringar i tillståndet samt om sammanslagning av andra än kommunala läroanstalter inom det fria bildningsarbetet beslutar ministeriet.

En kommun eller samkommun kan slå samman en läroanstalt som avses i 2 § med en annan läroanstalt som kommunen eller samkommunen är huvudman för.

Ministeriet kan efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet, om bestående förändringar i bildningsbehovet eller andra vägande skäl som hänger samman med ordnandet av utbildningen kräver det eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Om förvaltningen av en privat läroanstalt gäller lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata (634/1998), om inte något annat bestäms i denna lag.

2 kap.

Personal

5 §

Personal

En läroanstalt och en sammanslagen läroanstalt inom det fria bildningsarbetet skall ha en rektor som svarar för verksamheten.

En läroanstalt skall med beaktande av den form i vilken utbildningen ordnas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Läroanstalten kan dessutom ha timlärare och annan personal.

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

3 kap.

Undervisning

6 §

Ordnande av undervisning

Läroanstalten skall göra upp en verksamhetsplan för ordnandet av undervisningen.

Om minimilängden för utbildning i folkhögskolor och idrottsutbildningscentrer bestäms genom förordning.

7 §

Utvärdering

Syftet med utvärderingen är att stödja en utveckling av det fria bildningsarbetet och förbättra förutsättningarna för inläring.

Läroanstalten skall utvärdera den utbildning den ordnar och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i extern utvärdering av verksamheten.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvärderingen och för verkställandet av extern utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra enstaka utvärderingar.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

4 kap.

Statsandel för driftskostnader

8 §

Kalkylerad statsandelsgrund

Den årliga statsandelsgrunden till läroanstalter inom det fria bildningsarbetet beräknas

1) i en folkhögskola genom att det för folkhögskolan fastställda antalet studerandeveckor multipliceras med det per studerandevecka bestämda priset per enhet,

2) i ett riksomfattande idrottsutbildningscenter genom att det för idrottsutbildningscentret fastställda antalet studerandedygn multipliceras med det per studerandedygn bestämda priset per enhet,

3) i ett regionalt idrottsutbildningscenter genom att det för idrottsutbildningscentret fastställda antalet studerandedagar multipliceras med det per studerandedag bestämda priset per enhet,

4) i en studiecentral, ett medborgarinstitut och ett sommaruniversitet genom att det för studiecentralen, medborgarinstitutet och sommaruniversitetet fastställda antalet undervisningstimmar multipliceras med de per undervisningstimme bestämda priserna per enhet för respektive läroanstaltsform.

I en sammanslagen läroanstalt fås den kalkylerade statsandelsgrunden genom sammanräkning av de statsandelsgrunder som beräknats enligt 1 mom. för olika läroanstaltsformer.

9 §

Statsandelens belopp

Huvudmän för folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet beviljas statsandel till 57 procent samt huvudmän för studiecentraler och idrottsutbildningscenter till 65 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §.

I en sammanslagen läroanstalt bestäms statsandelsprocenten särskilt för respektive läroanstaltsform.

För studiecirkclar som uppfyller i förordning föreskrivna villkor beviljas en studiecentral statsandel till ett belopp som fås när det för studiecentralen fastställda antalet studiecirkeltimmar multipliceras med det av vederbörande ministerium årligen bestämda priset per studiecirkeltimme.

10 §

Fastställande av antalet prestationer som skall användas vid beräkning av statsandelen

Vederbörande ministerium fastställer årligen det antal studerandeveckor, studerande-

dygn, studerandedagar, undervisningstimmar och studiecirkeltimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

Om beräkning av antalet prestationer bestäms i övrigt genom förordning.

11 §

Pris per enhet

Vederbörande ministerium bestämmer priserna per enhet per studerandevecka, studerandedygn, studerandedag, undervisningstimme och studiecirkeltimme för det följande året.

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas vartannat år så att de driftskostnader som verksamheten vid folkhögskolorna givit upphov till kalenderåret före bestämmandet av priset per enhet divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna under samma kalenderår. Priset per enhet höjs i utbildning avsedd för handikappade enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentrerna beräknas vartannat år så att de driftskostnader som verksamheten vid de riksomfattande idrottsutbildningscentrerna givit upphov till kalenderåret före bestämmandet av priset per enhet divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentrerna under samma kalenderår. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentrerna bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet per undervisningstimme vid studiecentralerna beräknas vartannat år så att de driftskostnader som verksamheten vid studiecentralerna givit upphov till kalenderåret före bestämmandet av priset per enhet divideras med antalet undervisningstimmar i studiecentralerna under samma kalenderår.

Om fastställande av det genomsnittliga beloppet för priserna per enhet vid medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 16 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Priset per enhet per undervisningstimme för medborgarinstituten beräknas vartannat år för medborgarinstitut som är belägna i kommu-

ner med olika bosättningsstruktur så att de driftskostnader som verksamheten vid kommunala och privata medborgarinstitut i kommuner med likartad bosättningsstruktur har givit upphov till kalenderåret före bestämmandet av priset per enhet divideras med antalet undervisningstimmar som hållits i samma institut under det året. Priset per enhet för ett medborgarinstitut som två eller flera kommuner och en samkommun är huvudman för beräknas enligt bosättningsstrukturen i den kommun där medborgarinstitutet finns.

Priset per enhet per undervisningstimme vid ett sommaruniversitet är detsamma som priset per enhet vid ett medborgarinstitut i kommuner med likartad bosättningsstruktur som den kommun där sommaruniversitetet är beläget.

I en sammanslagen läroanstalt beräknas priserna per enhet särskilt enligt läroanstaltsform.

Priserna per enhet kan graderas på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts läroanstalten i tillståndet att driva läroanstalten, formen att ordna utbildningen samt andra avsevärda faktorer som inverkar på kostnaderna för utbildningen, enligt vad som bestäms genom förordning. Priserna per enhet skall bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska studerandeveckor, studerandedygn och undervisningstimmar sammanlagt motsvarar ovan nämnda totala kostnader vid de olika läroanstaltsformerna.

Under andra år än de som avses i 2—5 mom. bestäms priset per enhet så att det är lika med priset per enhet för föregående år korrigerat enligt den uppskattade förändringen i kostnadsnivån och i verksamhetens art och omfattning under det pågående och det följande året. Förändringar i verksamhetens art och omfattning beaktas till den del de beror på lag, förordning, en föreskrift av en statlig myndighet eller statsbudgeten.

Om en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som vederbörande ministerium fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet studerandeveckor eller studerandedygn enligt 10 §.

12 §

Justering av priset per enhet

När kostnadsnivån har förändrats väsentligt jämfört med den nivå på basis av vilken driftskostnadernas pris per enhet har bestämts, kan vederbörande ministerium beakta detta vid bestämmandet av priset per enhet för det följande året.

13 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

När priserna per enhet beräknas hänförs inte följande kostnader till driftskostnaderna:

1) kostnader för anläggningsprojekt och kostnader för förvärv eller hyrning av markområden,

2) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,

3) hyror som avses i 11 § 10 mom.,

4) kostnader för vilka statsfinansiering beviljas med stöd av någon annan lag,

5) avgifter till den som ordnar verksamhet enligt denna lag och den lag som nämns i 1 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998), om de kostnader som orsakas anordnaren för den verksamhet som utgör grund för avgifterna beaktas när priserna per enhet räknas ut,

6) kostnader för läroanstaltens avgiftsbelagda service, samt

7) andra kostnader än sådana som direkt hänför sig till läroanstaltens interna förvaltning.

När priset per undervisningstimme beräknas för studiecentraler beaktas inte kostnaderna för studiecirkelverksamhet.

5 kap.

Statsunderstöd

14 §

Specialunderstöd och extra understöd

Huvudmannen för en läroanstalt kan inom ramen för anslagen i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för försök som syftar till att utveckla verksamheten, för behövliga specialavgifter i anslutning till verksamheten,

för att starta verksamhet eller för att stödja ett mångsidigt utbildningsutbud.

Av ett anslag som i statsbudgeten anvisats för ändamålet kan en läroanstalt beviljas extra understöd för driftskostnader.

15 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

En läroanstalt kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt. I fråga om anläggningsprojekt och statsunderstöd som beviljas för sådana gäller vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet om statsunderstöd för anläggningsprojekt.

Som anläggningsprojekt betraktas projekt vars uppskattade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Som anläggningsprojekt anses även sådana särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totalkostnaderna uppgår till minst det belopp som vederbörande ministerium har fastställt.

En läroanstalt kan inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för skötseln av lån som tidigare upptagits för byggande.

6 kap.

Övriga bestämmelser om finansiering

16 §

Statsbidragsmyndighet

Vederbörande ministerium är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller driftskostnader och anläggningsprojekt enligt denna lag.

17 §

Beviljande av statsandel

Statsandel för driftskostnader beviljas utan ansökan till läroanstaltens huvudman. Statsandel till en kommunal läroanstalt beviljas kommunen eller samkommunen som en del av den statsandel som beviljas enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

18 §

Betalning

Statsandel för driftskostnader betalas till huvudmannen för en läroanstalt från ingången av kalenderåret månatligen i lika stora poster senast den 11 dagen i månaden. Statsunderstöd betalas till huvudmannen före utgången av kalenderåret. Statsandelen till en kommunal läroanstalt betalas till kommunen eller samkommunen som en del av den statsandel som betalas enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

19 §

Betalning av utebliven förmån och återbetalning av grundlös förmån

Angående betalning av utebliven förmån, återbetalning av grundlös förmån samt om när betalningsskyldighet som gäller dessa upphör iakttas 18—20 § lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996).

20 §

Betalning som inte erläggs eller återkrävs

En betalning som understiger 10 000 mark och som baserar sig på ett beslut som fattats med stöd av denna lag behöver inte erläggas eller återkrävas.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar

Läroanstalter inom det fria bildningsarbetet skall tillstålla statsbidragsmyndigheten de uppgifter som behövs för fastställande av finansiering enligt denna lag så som vederbörande ministerium beslutar.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som gäller statsandel

och som vederbörande ministerium har fattat enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den får inte sökas genom besvär.

Den huvudman för en läroanstalt som inte nöjer sig med ett beslut som avses i 1 mom. har rätt att inom tre månader efter att ha fått del av beslutet yrka rättelse av beslutet hos ministeriet. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande får sökas enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut som ett kommunalt förvaltningsorgan eller en kommunal tjänsteinnehavare har fattat enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den får sökas enligt vad som bestäms i kommunallagen (365/1995).

23 §

Tippningsvinstmedel

För statsandelar och statsunderstöd enligt denna lag i fråga om idrottsutbildningscenter får användas sådana tippningsvinstmedel som avses i lotterilagen (491/1965).

24 §

Avgifter som tas ut av de studerande

Skäliga avgifter för undervisningen kan tas ut av de studerande.

Om en avgift som skall tas ut av en studerande inte är betald på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982) uppbäras från förfallodagen.

Avgiften får indrivnas utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

25 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

26 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

1) lagen den 17 december 1993 om folkhögskolor med statsandel (1218/1993),

2) lagen den 3 augusti 1992 om medborgarinstitut (722/1992),

3) lagen den 17 december 1993 om studiecentraler (1215/1993), samt

4) lagen den 21 augusti 1992 om idrottsutbildningscenter med statsandel (801/1992).

Finansieringsbestämmelserna i denna lag tillämpas första gången vid beviljande och betalning av finansiering för 1999. De bestämmelser om finansiering som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på finansieringen för 1998 och åren före det.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

27 §

Övergångsbestämmelse om tillstånd att driva en läroanstalt

Tillstånd att driva en läroanstalt vilka har beviljats med stöd av de lagar som nämns i 26 § 2 mom. gäller fortfarande såsom tillstånd enligt denna lag. Folkhögskolor och medborgarinstitut vilka med stöd av de lagar som nämns i 26 § 2 mom. har rätt att ge grundskole- och gymnasiebetyg fortsätter såsom utbildningsanordnare enligt lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen.

Tillstånden att driva läroanstalter som meddelar yrkesutbildning enligt lagen om folkhögskolor med statsandel och lagen om idrottsutbildningscenter med statsandel ändras när denna lag träder i kraft till tillstånd att ordna utbildning enligt lagen om yrkesutbildning och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av de bestäm-

melser som ingår i tillståndet så att de överensstämmer med lagen om yrkesutbildning.

28 §

Övergångsbestämmelse om finansiering

Statsandelar som inte betalats ut när denna lag träder i kraft skall betalas ut enligt periodiseringsbestämmelserna i de lagar som gäller när lagen träder i kraft. Om den obetalda statsandelen när denna lag träder i kraft understiger 10 000 mark, betalas den ut inom ett år från det att lagen trädde i kraft. Om en läroanstalt upphör med sin verksamhet, betalas den obetalda statsandelen ut till huvudmannen inom ett år från det att tillståndet att driva läroanstalten återkallades.

29 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

När denna lag träder i kraft fortsätter

Helsingfors den 21 augusti 1998

tjänsteinnehavare och befattningshavare vid läroanstalter som är verksamma med stöd av de lagar som nämns i 26 § 2 mom. i sina tidigare uppgifter.

Om rätten till pension och vissa andra förmåner för tjänsteinnehavare och befattningshavare vid läroanstalter som avses i denna lag gäller vad som särskilt bestäms om detta.

30 §

Priserna per enhet 1999

Utan hinder av 11 § bestäms priserna per enhet för 1998 till priser per enhet för 1999 vid folkhögskolorna, idrottsutbildningscentrerna och studiecentralerna. Priserna per enhet justeras dock med den uppskattade ändringen i kostnadsnivån. Om fastställandet av priserna per enhet för 1999 vid medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 65 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

L a g

om grundläggande konstundervisning

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Syftet med den grundläggande konstundervisningen

Med grundläggande konstundervisning avses sådan målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga och som samtidigt ger eleverna förmåga att uttrycka sig och söka sig till yrkesutbildning och utbildning på högre nivå inom konstområdet i fråga.

I samband med grundläggande konstundervisning kan också ordnas annan verksamhet som främjar konsten.

2 §

Utbildningsanordnare

Kommunen kan ordna grundläggande konstundervisning.

Vederbörande ministerium kan bevilja en samkommun, en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillstånd att ordna grundläggande konstundervisning.

Grundläggande konstundervisning kan, enligt vad ministeriet beslutar, ordnas också i statliga läroanstalter.

Utbildning som avses i denna lag ordnas i musikläroanstalter, andra läroanstalter som ordnar grundläggande konstundervisning eller på annat sätt.

3 §

Tillstånd att ordna utbildning

En förutsättning för att ett sådant tillstånd som avses i 2 § 2 mom. skall beviljas är att undervisningen behövs och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska förutsättningar att ordna undervisningen på ett änd-

målsenligt sätt. Undervisning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

I tillståndet anges de kommuner i vilka undervisning ordnas, undervisningsspråket, konstområdet samt övriga villkor som gäller för ordnandet av undervisningen. Om ändring av tillståndet beslutar vederbörande ministerium.

Ministeriet kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om undervisningen inte uppfyller de krav som bestäms i 1 mom. för beviljande av tillstånd eller om undervisningen annars ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Beslut om att ordna undervisning och att lägga ned verksamheten vid en statlig läroanstalt fattas av ministeriet med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 2 och 3 mom.

4 §

Samarbete och anskaffning av utbildning

En utbildningsanordnare kan ordna de tjänster som avses i denna lag också tillsammans med andra utbildningsanordnare eller genom att skaffa dem av en offentlig eller privat sammanslutning eller stiftelse. Utbildningsanordnaren svarar för att de tjänster som skaffats ordnas i enlighet med denna lag.

5 §

Läroplan

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen och det centrala innehållet för varje konstområde i den grundläggande konstundervisningen (*grunderna för läroplanen*). Grunderna för läroplanen kan innehålla lärokurser av olika omfattning.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en läroplan för varje konstområde.

6 §

Elevantagning

Om antagning av elever beslutar utbildningsanordnaren. Likvärdiga antagningsgrunder skall tillämpas på samtliga sökande.

7 §

Utvärdering av utbildningen

Syftet med utvärderingen av utbildningen är att stödja en utveckling av utbildningen och förbättra förutsättningarna för inläring.

Den som ordnar utbildningen skall också utvärdera den och bedöma vilken verkan utbildningen har samt delta i sådan extern utvärdering av verksamheten som avses i 3 mom.

I enlighet med de grunder som vederbörande ministerium beslutat om sörjer utbildningsstyrelsen för utvecklingen av utvärderingen och för verkställandet av extern utvärdering. Ministeriet kan också ge någon annan än utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra utvärderingen.

De viktigaste resultaten av utvärderingen skall offentliggöras.

8 §

Elevbedömning

Syftet med elevbedömningen är att leda och sporra eleverna i deras studier samt utveckla deras förutsättningar att bedöma sig själva. Elevernas arbete skall bedömas mångsidigt.

Utbildningsstyrelsen beslutar om elevbedömningen och vilka uppgifter som skall antecknas i betygen.

9 §

Personal

Varje läroanstalt där det ordnas utbildning enligt denna lag skall ha en rektor som svarar för verksamheten.

En utbildningsanordnare skall med beaktande av den form i vilken utbildningen ord-

nas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timlärare och annan personal.

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren för rektor. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att meddela undervisning enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

10 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som gäller sådana elevavgifter som avses i 12 § söks genom besvär hos länsrätten så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut som gäller antagning av en elev söks genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Besvär skall anföras inom 14 dagar från att beslutet har delgivits eleven eller dennes vårdnadshavare. Besvaren skall behandlas i brådskande ordning.

Om yrkande av rättelse i bedömningen av en elevs prestationer bestäms genom förordning. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande får inte sökas genom besvär.

11 §

Statsandel

Utbildningsanordnaren beviljas statsandel för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i denna paragraf och i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

En kommun som ordnar grundläggande konstundervisning får statsandel enligt antalet invånare i kommunen.

En utbildningsanordnare som avses i 2 § 2 mom. beviljas statsandel enligt antalet kalkylerade undervisningstimmar. En kommun kan utöver vad som bestäms i 2 mom. beviljas rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar. Om beviljande av sådan rätt gäller i tillämpliga delar vad som i 3 § bestäms om beviljande av tillstånd att ordna utbildning.

12 §

Avgifter som tas ut av eleverna

Skäliga avgifter för undervisningen kan tas ut av eleverna.

Om en avgift enligt 1 mom. inte är betald på förfalldagen, får årlig dröjsmålsränta uppbäras från förfalldagen så som bestäms i räntelagen (633/1982).

Avgiften får indrivas utan dom eller beslut så som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

13 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

1) lagen den 15 maj 1992 om grundundervisning i konst (424/1992), samt

2) lagen den 7 april 1995 om musikläroanstalter (516/1995).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

15 §

Övergångsbestämmelse som gäller tillstånd att ordna utbildning och organ

Läroanstalter som när denna lag träder i

Helsingfors den 21 augusti 1998

kraft är verksamma med stöd av lagen om musikläroanstalter fortsätter såsom sådana utbildningsanordnare som avses i denna lag, lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998). Vederbörande ministerium beslutar vid behov om ändring av ett tillstånd att driva en läroanstalt som beviljats med stöd av nämnda lag till ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 3 § 2 mom. i denna lag, 9 § 2 mom. lagen om yrkesutbildning och 5 § 2 mom. lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller till ett sådant beslut om statsandel som avses i 11 § 3 mom.

Organ som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 14 § 2 mom. fortsätter till utgången av mandatperioden, om inte utbildningsanordnaren beslutar något annat. På sammansättningen av organen och valet av medlemmar till dem tillämpas till slutet av mandatperioden de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

16 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen och läroplanerna

När denna lag träder i kraft fortsätter tjänsteinnehavare, befattningshavare, arbetstagare och timplärare i musikläroanstalter som är verksamma med stöd av lagen om musikläroanstalter i sina tidigare uppgifter.

De grunder för läroplanen som har fastställts med stöd av de lagar som nämns i 14 § 2 mom. gäller tills beslut har fattats enligt denna lag.

Läroplaner som har godkänts med stöd av de lagar som nämns i 14 § 2 mom. kan iaktas i undervisningen tills utbildningsanordnaren godkänner en läroplan enligt denna lag.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 634

L a g**om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utbildning som ordnas av staten eller en registrerad sammanslutning eller stiftelse och om vilken bestäms i

- 1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
- 2) gymnasielagen (629/1998),
- 3) lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 4) lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
- 5) lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), samt
- 6) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998).

Denna lag tillämpas dock inte på sådan utbildning som avses i de lagar som nämns i 1 mom. och som ordnas av universitet.

2 §

Direktion

För ordnandet och utvecklingen samt förvaltningen av utbildningen svarar en direktion, som har minst tre ledamöter. Vederbörande ministerium beslutar om det förfarande som skall iakttas när direktionen för

en statlig läroanstalt tillsätts och om grunderna för direktionens sammansättning. För utbildning som ordnas av en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillsätts direktionen av nämnda sammanslutning eller stiftelse. Sammanslutningens eller stiftelsens styrelse kan också fungera som direktion. Flera läroanstalter kan ha en gemensam direktion.

Till ledamöter i direktionen kan väljas företrädare för de studerande, lärarna och den övriga personalen. De ledamöter som väljs bland de studerande skall ha fyllt 15 år och deras mandattid kan avvika från de övriga ledamöternas mandattid.

I fråga om arvoden och ersättningar till ordföranden, ledamöterna och sekreteraren i direktionen för en statlig läroanstalt gäller vad som bestäms i fråga om statliga kommittéer.

3 §

Rektor

Direktionen för en statlig läroanstalt skall välja rektor för läroanstalten. För utbildning som ordnas av en registrerad sammanslutning eller stiftelse utnämns rektor av utbildningsanordnaren.

Rektor väljs för viss tid eller tills vidare.

4 §

Instruktion

Närmare föreskrifter om ordnandet av utbildningen ges i en instruktion. I fråga om utbildning som staten ordnar fattas beslut om instruktionen av direktionen. I fråga om utbildning som ordnas av en registrerad sammanslutning eller stiftelse fattas beslut om instruktionen av utbildningsanordnaren.

I instruktionen bestäms de allmänna grunderna för ordnandet av utbildningen, förvaltningen, organens och personalens befogenheter och uppgifter samt om andra nödvändiga frågor.

5 §

Understöd och donationer

En statlig läroanstalt kan för ordnandet av sin verksamhet ta emot understöd och donationer. Läroanstalten för talan i ärenden som gäller understöd och donationer.

6 §

Laglighetsövervakning

Länsstyrelsen kan på grundval av klagan utreda om ordnandet av sådan utbildning som avses i denna lag har skett enligt bestämmelser och föreskrifter.

7 §

Tillämpning av lagen om förvaltningsförfarande

På utbildning som ordnas av en i denna

Helsingfors den 21 augusti 1998

lag avsedd registrerad sammanslutning eller stiftelse tillämpas lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs

1) lagen den 3 augusti 1992 om kommunernas undervisningsförvaltning (706/1992), samt

2) lagen den 5 mars 1919 angående inrättande och upprätthållande av privata skolor och uppfostringsanstalter (26/1919) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

9 §

Övergångsbestämmelse

Direktioner som har tillsatts med stöd av de lagar som nämns i 7 § 2 mom. och de lagar som upphävts med stöd av de lagar som nämns i 1 § fortsätter mandatperioden ut, om inte utbildningsanordnaren beslutar något annat.

Om instruktionen samt direktionens och tjänsteinnehavarnas och befattningshavarnas befogenheter och uppgifter gäller vad som är bestämt om dem när denna lag träder i kraft, till dess utbildningsanordnaren har gett en instruktion enligt denna lag.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 635

L a g**om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om statsandel och statsunderstöd som beviljas kommuner, samkommuner, registrerade sammanslutningar eller stiftelser för driftskostnader och anläggningsprojekt samt om annan finansiering för sådan verksamhet om vilken bestäms i

- 1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
- 2) gymnasielagen (629/1998),
- 3) lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 4) lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
- 5) lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995),
- 6) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998),
- 7) bibliotekslagen (235/1986),
- 8) lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992),
- 9) lagen om ungdomsarbete (235/1995),
- 10) idrottslagen (984/1979),
- 11) museilagen (729/1992), samt
- 12) teater- och orkesterlagen (730/1992).

I denna lag bestäms också om kommunens kalkylerade finansieringsandel av driftskostnaderna inom undervisnings- och kulturverksamhet (*kommunens finansieringsandel*).

Om finansiering av sådan förskoleundervisning, påbyggnadsundervisning och förberedande undervisning för invandrare före den grundläggande utbildningen som avses i lagen om grundläggande utbildning gäller vad som bestäms i denna lag om finansiering av grundläggande utbildning, om inte något annat bestäms särskilt i denna lag. Om finansiering av i lagen om yrkesutbildning avsedd undervisning och handledning som ges handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt förberedande undervisning för invandrare före den grundläggande yrkesutbildningen gäller vad som i denna lag bestäms om finansiering av grundläggande yrkesutbildning. Om finansiering av utbildning som förbereder för en yrkesinriktad grundexamen som avläggs genom en fristående examen enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning gäller vad som i denna lag bestäms om finansiering av grundläggande yrkesutbildning. I fråga om finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning gäller, utöver vad som i denna lag bestäms om finansiering av driftskostnader vid särskilda yrkesläroanstalter

och inom läroavtalsutbildning, vad som särskilt bestäms om detta.

2 §

Undervisningsverksamhet

Med undervisningsverksamhet avses i denna lag verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 1—6 punkten.

3 §

Kulturverksamhet

Med kulturverksamhet avses i denna lag verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 7—12 punkten.

4 §

Förhållandet till lagen om statsandelar till kommunerna

På finansiering som avses i denna lag skall, så som bestäms i denna lag, lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996) tillämpas.

2 kap.

Finansiering av driftskostnader

5 §

Grund för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnader som gäller undervisnings- och kulturverksamhet bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

1) i grundläggande utbildning, gymnasier, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor på basis av antalet elever eller studerande samt de per elev eller studerande bestämda priserna per enhet,

2) i särskilda yrkesläroanstalter på basis av det antal undervisningstimmar eller studieveckor som fastställts som grund för beräkning av statsandelen för läroanstalten samt det per undervisningstimme eller studievecka bestämda priset per enhet,

3) i grundläggande konstundervisning på basis av antalet invånare eller undervisningstimmar och det per invånare eller undervisningstimme bestämda priset per enhet,

4) i kommunens allmänna bibliotek och inom kulturverksamheten på basis av antalet invånare i kommunen och det per invånare bestämda priset per enhet,

5) inom idrottsverksamhet och ungdomsarbete på basis av antalet invånare i kommunen och det per invånare bestämda priset per enhet, samt

6) i museer, teatrar och orkestrar på basis av antalet kalkylerade årsverken som fastställts för inrättningen och det per kalkylerat årsverke bestämda priset per enhet.

6 §

Kommunens statsandel

För kostnader som föranleds av ordnandet av de funktioner som nämns i 5 § 1, 3 och 4 punkten beviljas kommunen i statsandel det belopp som fås när kommunens statsandelsgrund, som räknats så som bestäms i 8 §, minskas med kommunens finansieringsandelar enligt 9 och 10 §.

7 §

Finansiering av utbildning som ordnas av samkommuner och privata

Samkommuner och privata utbildningsanordnare beviljas finansiering för de funktioner som avses i 5 § 1 punkten till ett belopp som motsvarar statsandelsgrunden och som beräknats så som bestäms i 8 § 1—4 punkten enligt antalet elever, studerande eller undervisningstimmar för utbildningsanordnaren och priserna per enhet.

En privat utbildningsanordnare, vilken såsom särskild utbildningsuppgift ålagts att ordna grundläggande utbildning eller gymnasieutbildning på något annat språk än finska eller svenska, beviljas statsandel för nämnda utbildning till 57 procent av produkten av antalet studerande och priset per enhet i fråga om studerande som inte har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994).

8 §

Grunden för statsandelen till kommunen

Grunden för statsandelen till kommunen fås genom sammanräkning av

1) produkten av antalet elever i av kom-

munen ordnad grundläggande utbildning samt det pris per enhet som bestäms per elev för den grundläggande utbildningen i kommunen,

2) produkten av antalet studerande i av kommunen ordnad gymnasieutbildning samt det pris per enhet som bestäms per studerande för gymnasieutbildningen i kommunen,

3) produkten av antalet studerande i av kommunen ordnad grundläggande yrkesutbildning som inte är läroavtalsutbildning samt det pris per enhet som bestäms per studerande för den grundläggande yrkesutbildningen i kommunen,

4) produkterna av antalet studerande vid kommunens yrkeshögskolor samt de priser per enhet som bestäms per studerande för yrkeshögskolorna,

5) produkten av invånarantalet i kommunen samt det pris per enhet som bestäms per invånare för den grundläggande konstundervisningen,

6) produkten av invånarantalet i kommunen samt det pris per enhet som bestäms per invånare för kommunens bibliotek, samt

7) produkten av invånarantalet i kommunen samt det pris per enhet som bestäms per invånare för kulturverksamhet.

9 §

Kommunens finansieringsandel av driftskostnader som gäller undervisningsverksamhet och bibliotek

Kommunens finansieringsandel av undervisningsverksamhetens och bibliotekets driftskostnader är 43 procent av det belopp som fås när det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med invånarantalet i landet och det på så sätt erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

Vid beräkning av kommunens finansieringsandel sammanräknas alla de statsandelsgrunder till kommunerna som avses i 8 § 1—4 och 6 punkten och till det på så sätt erhållna beloppet adderas

1) för samkommuner och privata utbildningsanordnare de belopp som motsvarar statsandelsgrunderna och som beräknats enligt 7 § 1 mom.,

2) för statliga läroanstalter de belopp som motsvarar statsandelsgrunderna och som beräknats på basis av de med stöd av 16 § fastställda genomsnittliga beloppen för pri-

serna per enhet för de funktioner som avses i 5 § 1 punkten, samt

3) på grund av kostnader som föranleds av anläggningsprojekt, tio procent av det belopp som fås när produkterna av antalet studerande i grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor samt de med stöd av 16 § fastställda genomsnittliga beloppen av priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor minskas med statsandelsgrunderna uträknade med stöd av de i 19 § 5 mom. och 20 § 5 mom. avsedda årshyror som fastställts för utbildningsanordnarna som grund för beräkning av statsandelen.

Vid beräkning av kommunens finansieringsandel beaktas inte de elever som får förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och inte heller, med undantag för elever som får grundläggande utbildning, studerande som inte har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun eller som har sin hemkommun på Åland. Vid beräkning av kommunens finansieringsandel beaktas inte heller elever och studerande för vilka ordnas undervisning utomlands med stöd av 7 § 1 mom. lagen om grundläggande utbildning och 3 § 1 mom. gymnasielagen.

Till kommunens finansieringsandel adderas på basis av de för balansering av den offentliga ekonomin genomförda nedskärningarna av statsandelarna årligen per invånare ett markbelopp, som fås när 613 mark omräknas att motsvara den beräknade kostnadsnivån för finansåret. Till kommunens finansieringsandel adderas ytterligare på basis av de kostnader som åsamkats staten av stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesutbildning och finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning årligen per invånare ett markbelopp, som fås när 34 mark omräknas att motsvara den beräknade kostnadsnivån för finansåret. De i detta moment nämnda markbeloppen har räknats ut enligt den beräknade kostnadsnivån för 1998.

10 §

Kommunens finansieringsandel av driftskostnader för kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning

Kommunens finansieringsandel av driftskostnaderna för kulturverksamhet och grund-

läggande konstundervisning är 63 procent av det belopp som fås när alla kommuners sammanlagda statsandelsgrunder enligt 8 § 5 och 7 punkten divideras med invånarantalet i landet och det på så sätt erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

11 §

Finansiering av särskilda yrkesläroanstalters driftskostnader

Till en utbildningsanordnare beviljas finansiering för en särskild yrkesläroanstalt till det belopp som fås när det antal undervisningstimmar eller studieveckor som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsandelen multipliceras med det pris per enhet som bestämts per undervisningstimme eller studievecka.

12 §

Finansiering av läroavtalsutbildningens driftskostnader

För driftskostnader inom grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning beviljas utbildningsanordnaren finansiering till det belopp som fås när antalet studerande som får nämnda utbildning multipliceras med de pris per enhet som beräknats särskilt för grundläggande yrkesutbildning och särskilt för yrkesinriktad tilläggsutbildning.

13 §

Statsandel för driftskostnader inom den grundläggande konstundervisningen

Samkommuner, privata sammanslutningar och stiftelser beviljas statsandel för driftskostnaderna inom den grundläggande konstundervisningen till 57 procent av det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren för nämnda utbildning som grund för beräkning av statsandelen multipliceras med det pris per enhet som bestämts per undervisningstimme.

En kommun som med stöd av 11 § 3 mom. lagen om grundläggande konstundervisning har beviljats rätt att få statsandel

enligt antalet undervisningstimmar, beviljas statsandel, utöver vad som bestäms i 6, 8 och 10 §, så som bestäms i 1 mom.

14 §

Statsandel för driftskostnader som gäller idrottsverksamhet och ungdomsarbete

Kommunen beviljas statsandel för idrottsverksamhetens driftskostnader till 37 procent av det belopp som fås när kommunens invånarantal multipliceras med det pris per enhet som bestämts per invånare för idrottsverksamhet.

Kommunen beviljas statsandel för ungdomsarbetets driftskostnader till 37 procent av det belopp som fås när antalet invånare under 29 år i kommunen multipliceras med det pris per enhet som bestämts per invånare för ungdomsarbete.

15 §

Statsandel för driftskostnader som gäller museer, teatrar och orkestrar

Huvudmannen för ett museum, en teater och en orkester beviljas statsandel för de driftskostnader som föranleds av nämnda funktioner till 37 procent av det belopp som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen i fråga om ett museum, en teater och en orkester multipliceras med det pris per enhet som bestämts per årsverke för verksamheten i fråga.

3 kap.

Priser per enhet för undervisningsverksamhet

16 §

Genomsnittliga belopp för priserna per enhet

Statsrådet skall årligen fastställa genomsnittliga belopp för de priser per enhet som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret så som bestäms i 3 § 1—3 punkten samt 4, 5 och 15 § lagen om statsandelar till kommunerna. Om fastställande av genomsnittliga belopp för priserna per enhet det år som avses i 6 § lagen om

statsandelar till kommunerna gäller dessutom vad som bestäms i 6 § 3 mom. lagen om statsandelar till kommunerna.

Priserna per enhet bestäms av vederbörande ministerium. De priser per enhet som avses i detta kapitel bestäms med undantag för de priser per enhet som avses i 18 § 5 mom., 19 § 7 mom., sista meningen i 20 § 4 mom., 21 § 1 mom. och 22 § så att de belopp som beräknats enligt priserna per enhet och som läggs till grund för finansieringen sammanlagt motsvarar de belopp som beräknas på basis av de genomsnittliga beloppen för priserna per enhet.

17 §

Priserna per enhet för grundläggande utbildning

Priserna per enhet per elev i grundläggande utbildning skall beräknas vartannat år på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har haft för den grundläggande utbildningen under året före det då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller de elever som får sådan undervisning. När priserna per enhet beräknas skall 60 procent av de elever som fyllt 18 år beaktas.

Priserna per enhet för kommunerna graderas, enligt vad som bestäms genom förordning, enligt strukturen på kommunens skolor, antalet elever som får sådan specialundervisning som avses i 17 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning och kommunens befolkningstäthet. I fråga om de elever, för vilka grundläggande utbildning på svenska enligt 4 § 4 mom. lagen om grundläggande utbildning anordnas, höjs priserna per enhet med tio procent. I kommuner på samernas hembygdsområde höjs priserna per enhet med tio procent i fråga om elever som deltar i undervisning på samiska. I sådana skärgårdskommuner där över hälften av invånarna saknar fast trafikförbindelse till fastlandet, höjs priset per enhet med 20 procent. I övriga skärgårdskommuner höjs priset per enhet med tio procent. Vederbörande ministerium kan dessutom av särskilda skäl höja det pris per enhet som beräknats så som bestäms i detta moment.

Priset per enhet för samkommuner beräk-

nas på samma sätt som för kommuner. Vid beräkning av priset per enhet beaktas befolkningstätheten och karaktären av skärgårdskommun så som bestäms genom förordning.

Priset per enhet för en privat anordnare av grundläggande utbildning är 90 procent av priset per enhet i den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas. Priset per enhet är dock detsamma som priset per enhet för den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas, om utbildningsanordnaren den 31 juli 1998 har drivit en läroanstalt som givit grundläggande utbildning eller motsvarande undervisning. I fråga om undervisning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet genom att det genomsnittliga belopp för priserna per enhet som fastställts för grundläggande utbildning enligt 16 § graderas enligt vad som bestäms genom förordning och ministeriet föreskriver med stöd av förordningen. Ministeriet kan dessutom på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl höja det pris per enhet som beräknats så som bestäms i detta moment.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när priserna per enhet multipliceras med antalet elever som får grundläggande utbildning, sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom.

Under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas priserna per enhet så som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkning av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

I fråga om elever som fyllt 18 år är priset per enhet 60 procent av det pris per enhet per elev som bestäms för utbildningsanordnaren i fråga. Om det inte har fastställts något pris per enhet för utbildningsanordnaren för den grundläggande utbildningen, är priset per enhet 60 procent av priset per enhet i den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas. Ministeriet kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Närmare bestämmelser om beräkning av priserna per enhet utfärdas genom förordning.

18 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet per studerande i gymnasier skall beräknas vartannat år på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har haft för gymnasieutbildningen under året före det då priset per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller de studerande som får sådan undervisning. När priserna per enhet beräknas skall 60 procent av antalet sådana studerande som inlett studier efter det de fyllt 18 år beaktas.

Priserna per enhet för kommuner och samkommuner graderas på basis av antalet studerande enligt vad som bestäms genom förordning. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när de för utbildningsanordnarna beräknade priserna per enhet multipliceras med utbildningsanordnarnas studerandantal, sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom.

Under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas priserna per enhet så som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkning av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

Om en studerande har inlett studierna efter det att han fyllt 18 år är priset per enhet 60 procent av det pris per enhet per studerande som bestämts för utbildningsanordnaren i fråga. Ministeriet kan på basis av att utbildningsanordnaren har ålagts en speciell utbildningsuppgift eller av någon annan särskild orsak höja det pris per enhet som avses i detta moment.

Närmare bestämmelser om beräkning av priserna per enhet utfärdas genom förordning.

19 §

Priserna per enhet för yrkesutbildning

Priserna per enhet per studerande i yrkesutbildning skall beräknas vartannat år för varje utbildningsområde genom att de riksomfattande totalkostnader som alla anordnare av yrkesutbildning har haft för utbildningen inom respektive utbildningsområde under året före det då priset per enhet bestäms divideras med det totala antalet studerande som fått utbildning på utbildningsområdet i fråga nämnda år. När priserna per enhet beräknas beaktas dock inte kostnader för läroavtalsutbildning och inte heller studerande som får denna utbildning. Om det inte är möjligt att utreda kostnaderna för utbildningen på utbildningsområdet, bestäms priset per enhet på basis av de uppskattade kostnaderna för utbildningsområdet i fråga.

Priserna per enhet graderas enligt vad som bestäms genom förordning, på basis av specialundervisning och andra faktorer som väsentligt inverkar på kostnaderna för utbildningen. Priset per enhet höjs i fråga om studerande som åtnjutit inkvarteringsförmån med ett belopp som beräknas så som bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan dessutom höja priset per enhet på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när de enligt utbildningsområde beräknade priserna per enhet multipliceras med antalet studerande på respektive utbildningsområde, sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader enligt utbildningsområde som avses i 1 mom.

När en utbildningsanordnare ordnar utbildning på två eller flera sådana utbildningsområden som avses i 1 mom., bestäms priset per enhet för utbildningsanordnaren enligt ett med antalet studerande vägt medeltal som beräknats på basis av antalet studerande på de olika utbildningsområdena och de priser per enhet som avses i 1 mom.

Om utbildningen med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning ordnas i hyrda lokaler, kan det pris per enhet som bestämts för utbildningsanordnaren höjas med ett belopp som räknas ut genom att den årshyra som ministeriet fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet studerande i yrkes-

utbildning som utbildningsanordnaren står för. Hyror enligt detta moment skall inte beaktas när de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom. räknas ut.

Under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas priserna per enhet så som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkning av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

Utän hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf är priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning 80 procent och för yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning 45 procent av det genomsnittliga belopp för priserna per enhet som fastställts för yrkesutbildning med stöd av 16 §. Priserna per enhet höjs i specialundervisning enligt vad som bestäms genom förordning.

20 §

Priserna per enhet för yrkeshögskolor

Priserna per enhet per studerande i yrkeshögskolor skall beräknas vartannat år per yrkeshögskoleexamen genom att de riksomfattande totalkostnaderna för utbildning som leder till en yrkeshögskoleexamen vid alla yrkeshögskolor under året före det år då priset per enhet bestäms divideras med det totala antalet studerande som avlägger denna examen och utgör grund för beviljande av statsandel nämnda år. Om det inte är möjligt att utreda kostnaderna för utbildning som leder till examen, beräknas priset per enhet på basis av de beräknade totalkostnaderna för utbildning som leder till respektive examen.

Priserna per enhet kan graderas enligt vad som bestäms genom förordning så att de väsentliga skillnaderna i kostnaderna för utbildningsprogram som leder till examen och för andra undervisningsarrangemang beaktas. Vederbörande ministerium kan dessutom av särskilda skäl höja priset per enhet.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när de enligt examen beräknade priserna per enhet multipliceras med antalet studerande som avlägger respektive examen, sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader enligt examen som avses i 1 mom.

När det i en yrkeshögskola ordnas utbild-

ning som leder till två eller flera sådana examina som avses i 1 mom. bestäms priset per enhet för yrkeshögskolan enligt ett med antalet studerande vägt medeltal som beräknats på basis av antalet studerande som avlägger olika examina och de priser per enhet som avses i 1 mom. Priset per enhet för yrkesinriktade specialiseringsstudier är detsamma som priset per enhet för yrkeshögskolan.

Om utbildningen med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning ordnas i hyrda lokaler, kan det pris per enhet som bestämts för yrkeshögskolan höjas med ett belopp som räknas ut genom att den årshyra som ministeriet fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet studerande vid yrkeshögskolan. Hyror enligt detta moment skall inte beaktas när de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom. räknas ut.

Under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas priserna per enhet så som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkning av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

21 §

Priserna per enhet för grundläggande konstundervisning

Vederbörande ministerium fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det pris per enhet per kommuninvånare för grundläggande konstundervisning som avses i 8 § 5 punkten.

De priser per enhet för grundläggande konstundervisning som avses i 13 § skall beräknas vartannat år enligt konstområde genom att de riksomfattande totalkostnader som orsakats av undervisningen på respektive konstområde under året före det då priset per enhet bestäms divideras med det totala antal undervisningstimmar som hållits året före det då priset per enhet bestäms. Om det inte är möjligt att utreda kostnaderna för undervisningen inom ett konstområde eller antalet hållna undervisningstimmar, bestäms priset per enhet på basis av de uppskattade kostnaderna och antalet uppskattade undervisningstimmar på konstområdet i fråga. Under andra år beräknas priserna per enhet på basis av de priser per enhet som bestämts för det föregående året.

22 §

Priserna per enhet för särskilda yrkesläroanstalter

Vederbörande ministerium fastställer årligen priserna per enhet per undervisningstimmee eller studievecka för särskilda yrkesläroanstalter enligt priserna per enhet för det föregående året justerade till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. På basis av faktorer som väsentligt påverkar kostnaderna för utbildningen graderas priserna per enhet så som bestäms genom förordning.

23 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

Som driftskostnader för grundläggande utbildning, gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och grundläggande konstundervisning anses inte

1) kostnader för anläggningsprojekt som avses i denna lag och kostnader för förvärv eller hyrning av markområden,

2) kostnader för ordnande av skolskjuts för studerande, med undantag för grundläggande utbildning,

3) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,

4) kostnader för vilka lagstadgad statsfinansiering beviljas särskilt,

5) avgifter till den som ordnar verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § och enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), om de kostnader som anordnarna haft för den verksamhet som utgör grund för avgifterna beaktas när priserna per enhet räknas ut,

6) kostnader för avgiftsbelagd service för den som ordnar verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 §, samt

7) andra förvaltningskostnader än sådana som direkt hänför sig till verksamhet som ordnas enligt de lagar som nämns i 1 §.

4 kap.

Priser per enhet för kulturverksamhet

24 §

Priserna per enhet för bibliotek

Priserna per enhet för bibliotek skall be-

räknas vartannat år för kommuner med olika bosättningsstruktur så att de kostnader som kommunerna inom respektive kategori har haft för biblioteken under året före det då priset per enhet bestäms divideras med dessa kommuners invånarantal. Vid beräkningen av priserna per enhet skall de kostnader som avses i 23 § inte beaktas.

I fråga om bestämmandet av priset per enhet för bibliotek gäller dessutom vad som bestäms i 16 §.

25 §

Priset per enhet för kulturverksamhet

Vederbörande ministerium skall årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa priset per enhet per kommuninvånare för kulturverksamhet.

26 §

Priset per enhet för idrottsverksamhet

Vederbörande ministerium skall årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa priset per enhet per kommuninvånare för idrottsverksamhet.

27 §

Priset per enhet för ungdomsarbete

Vederbörande ministerium skall årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa priset per enhet för ungdomsarbete för varje kommuninvånare som inte har fyllt 29 år.

28 §

Priset per enhet för museer

Vederbörande ministerium skall såsom pris per enhet för museer fastställa det för föregående år för museernas kalkylerade årsverken fastställda priset per enhet, justerat enligt de beräknade förändringarna i kostnadsnivån och de förändringar i verksamheten som statens åtgärder föranleder.

29 §

Priset per enhet för orkestrar

Vederbörande ministerium skall såsom pris per enhet för orkestrar fastställa det för föregående år för orkestrarnas kalkylerade årsverken fastställda priset per enhet, justerat enligt de beräknade förändringarna i kostnadsnivån och de förändringar i verksamheten som statens åtgärder föranleder.

30 §

Priset per enhet för teatrar

Vederbörande ministerium skall årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa priset per enhet per kalkylerat årsverke för teatrarna.

5 kap.

Statsandel och statsunderstöd för anläggningsprojekt

31 §

Anläggningsprojekt

Med anläggningsprojekt avses byggande, förvärv, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lösöendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet fastställt.

Förvärv av markområden skall inte betraktas som anläggningsprojekt. Som anläggningsprojekt betraktas dock förvärv av gårdsbruksenheter och övningsskog för yrkesutbildning och yrkeshögskolor.

Anskaffning av annan lösöendom än sådan som avses i 1 mom. betraktas inte som anläggningsprojekt. Som anläggningsprojekt betraktas dock på de villkor som anges i 1 mom. anskaffning av apparater för yrkesutbildning och yrkeshögskolor samt anskaffning av bokbussar och bokbåtar.

Som ett anläggningsprojekt kan också betraktas en åtgärd som nämns i 1—3 mom., om de beräknade kostnaderna för den underskrider det belopp som statsrådet fastställt och om finansieringen av projektet med hän-

syn till invånarantalet och den ekonomiska ställningen i kommunen eller i samkommunens medlemskommuner skulle bli synnerligen betungande för kommunen eller samkommunen. Detsamma gäller i tillämpliga delar anläggningsprojekt i fråga om privata utbildningsanordnare eller anordnare av annan verksamhet och den statsandel som beviljas för detta.

32 §

Den kalkylerade statsandelsgrunden för anläggningsprojekt

När lokaler byggs eller förvärvas skall såsom statsandelsgrund användas den för projektet i enlighet med 36 § fastställda storleken multiplicerad med det fastställda priset per enhet för respektive lokal.

I samband med projekt som avser grundlig reparation av lokaler eller motsvarande åtgärder skall såsom statsandelsgrund användas det belopp som statsbidragsmyndigheten har fastställt för projektet på basis av de beräknade kostnaderna för det. Har för projektet i något annat fall inte fastställts något pris per enhet, skall statsbidragsmyndigheten på motsvarande sätt fastställa det belopp som läggs till grund för statsandelen.

De belopp som avses i 1 och 2 mom. skall justeras i överensstämmelse med prisnivån vid den tidpunkt då projektet inleds.

33 §

Skalan för statsandelar för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt beviljas i statsandel 25—50 procent av den kalkylerade statsandelsgrund som avses i 32 §. Statsandelen bestäms på basis av den enligt 7 § lagen om statsandelar till kommunerna per invånare i kommunen beräknade utjämnade kalkylerade skatteinkomsten (*utjämnad skatteinkomst*). Kommunen får i statsandel 50 procent, om dess utjämnade skatteinkomst ligger på utjämningsgränsen. Om den utjämnade skatteinkomsten överskrider utjämningsgränsen, bestäms statsandelen så att varje från utjämningsgränsen beräknad tillväxt av den utjämnade skatteinkomsten med minst en procent minskar statsandelen med en procentenhet till dess statsandelen är 25 procent. Statsan-

delsprocenten för anläggningsprojekt bestäms på basis av den utjämnade skatteinkomst som bestämts för det år då statsandelen beviljas.

I fråga om två eller flera kommuners gemensamma eller en samkommuns anläggningsprojekt beviljas statsandelen för varje kommuns andel enligt denna kommuns statsandelsprocent.

Statsandelen för en privat utbildningsanordnares anläggningsprojekt bestäms enligt statsandelsprocenten i den kommun där projektet finns.

Utan hinder av 1 mom. kan statsbidragsmyndigheten bevilja ett anläggningsprojekt som genomförs inom yrkesinriktad specialundervisning högst 70 procent i statsandel av det belopp som avses i 32 §.

34 §

Fastställande av priser per enhet

Vederbörande ministerium fastställer varje år priserna per enhet för anläggningsprojekt. Priset per enhet fastställs i mark per kvadratmeter eller någon annan måttenhet.

Priserna per enhet skall inkludera kostnaderna för alla de åtgärder som behövs för att lokalerna skall kunna tas i bruk, såsom kostnader för planering av byggandet, istandsättning av området, kommunaltekniska och andra motsvarande arbeten samt ändamålsenlig utrustning av lokalerna. I priserna per enhet skall dock inte inkluderas kostnaderna för markförvärv.

Priserna per enhet skall basera sig på de genomsnittliga kostnaderna för genomförda byggnadsprojekt. Om det finns väsentliga regionala skillnader i byggnadskostnaderna, kan priserna per enhet fastställas enligt kostnadsnivån på respektive område. När priserna per enhet fastställs skall det uppges vilken tidpunkts kostnadsnivå de motsvarar.

35 §

Projektplan

Över anläggningsprojekt skall uppgöras en projektplan som tillställs statsbidragsmyndigheten. Projektplanen skall innehålla en allmän beskrivning av projektet, en utredning om behovet att genomföra projektet och om när det kan genomföras samt en

kostnadskalkyl. Planen skall specificera de lokaler som projektet omfattar (*rumsprogram*).

36 §

Fastställande av anläggningsprojekts omfattning

Om statsbidragsmyndigheten anser att ett anläggningsprojekt behövs och att det finns statsekonomiska förutsättningar att finansiera det, skall statsbidragsmyndigheten på basis av den projektplan som nämns i 35 § fastställa i vilken omfattning anläggningsprojektet berättigar till statsandel.

37 §

Genomförande av anläggningsprojekt

Anläggningsprojekt skall påbörjas det år då det statsandelsbeslut som avses i 45 § har fattats eller året därpå.

Statsbidragsmyndigheten kan av särskilda skäl på ansökan besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan statsandelsbeslutet har fattats.

38 §

Projektredovisning

Den som har fått statsandel skall inom sex månader efter att projektet har genomförts tillställa statsbidragsmyndigheten en redovisning över omfattningen och kostnaderna.

Statsandelstagaren skall dessutom månaden efter den då byggnadsarbetena inleddes tillställa statsbidragsmyndigheten en på entreprenadavtalen baserad redovisning över kostnaderna för byggandet, totalrenoveringen, reparationen eller motsvarande åtgärder. Vad detta moment bestämmer skall dock inte tillämpas på sådana byggnadsarbeten som statsandelstagaren huvudsakligen utfört såsom eget arbete.

39 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

Om statsunderstöd enligt någon av de lagar som nämns i 1 § kan beviljas för ett

anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som bestäms i 31, 35, 38, 40, 41, 45, och 49 §. I stället för att fastställa omfattningen av anläggningsprojektet bestämmer statsbidragsmyndigheten till vilket belopp statsunderstöd högst beviljas.

Statsbidragsmyndigheten beslutar om utbetalningen av statsunderstödet.

Om beviljande, användning, utbetalning och tillsyn över användningen av statsunderstöd gäller dessutom vad som bestäms särskilt.

40 §

Finansieringsplan för anläggningsprojekt

Vederbörande ministerium uppgör varje år i samband med beredningen av statsbudgeten för de följande fyra åren en riksomfattande finansieringsplan för anläggningsprojekt som gäller undervisnings- och kulturverksamhet. Finansieringsplanen inkluderar de anläggningsprojekt som skall genomföras under planeringsperioden, i ordningsföljd kalenderårsvis samt en beräkning av de projektkostnader som berättigar till statsandel och av statsandelarna.

För finansieringsplanen för anläggningsprojekten skall länsstyrelsen på basis av förslag som inkommit från utbildningsanordnare och andra anordnare av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § göra upp en förteckning över de anläggningsprojekt som det är meningen att genomföra inom länet. Projekten antecknas i förteckningen i skyndsammhetsordning enligt länsstyrelsens prövning. Uppgifterna för förteckningen skall årligen tillställas länsstyrelsen senast vid den tidpunkt som ministeriet bestämt.

41 §

Gemensamma anläggningsprojekt

Vid genomförandet av ett för flera förvaltningsområden gemensamt anläggningsprojekt skall de behöriga statsbidragsmyndigheterna vidta behövliga åtgärder för att projektet i sin helhet skall kunna inledas samma år.

6 kap.

Särskilda statsunderstöd

42 §

Extra statsunderstöd samt statsunderstöd för försöksverksamhet, specialuppgifter och inledande av verksamhet

En privat utbildningsanordnare eller en anordnare av annan verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § kan beviljas extra statsunderstöd för anläggningsprojekt och driftskostnader inom ramen för anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten.

För försök som syftar till att utveckla verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 §, för behövliga specialuppgifter i samband med verksamheten och för inledande av verksamheten kan statsunderstöd beviljas inom ramen för anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten.

43 §

Statsunderstöd för lärarutbildning och utbildning som ordnas såsom avgiftsbelagd service

Huvudmannen för en yrkeshögskola beviljas årligen statsunderstöd för lärarutbildning. Statsunderstöden skall sammanlagt ungefär motsvara de totala kostnaderna för lärarutbildningen.

En anordnare av yrkesutbildning som med stöd av den utbildningsuppgift som ålagts den ordnar yrkesutbildning i form av avgiftsbelagd service, kan årligen för nämnda verksamhet beviljas statsunderstöd enligt de grunder statsrådet fastställer.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

44 §

Beräkning av antalet elever och studerande

Finansieringen för finansåret beräknas enligt det genomsnittliga antalet elever och studerande under året före finansåret. Dessutom kan sådana uppskattade ändringar i antalet elever och studerande beaktas som

orsakas av lag eller förordning, en föreskrift eller ett beslut av en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning eller av statsbudgeten. Vid beräkning av priserna per enhet tillämpas dock, enligt vad som bestäms genom förordning, antalet elever och studerande under hösten året före finansåret.

Utan hinder av 1 mom. beräknas finansieringen när verksamheten inleds enligt det uppskattade antalet elever och studerande.

Om beräkning av de elev- och studerandantal som skall användas vid bestämmandet av finansieringen bestäms närmare genom förordning.

45 §

Beviljande och justering av finansiering

Statsbidragsmyndigheten beviljar utan ansökan kommunen eller någon annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § den statsandel som avses i 6 och 13—15 § samt den finansiering för driftskostnader som avses i 7, 11 och 12 § så som bestäms i 16 § 2 mom. lagen om statsandelar till kommunerna.

Statsbidragsmyndigheten justerar före utgången av finansåret den finansiering som beviljats enligt 1 mom. så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet elever och studerande under finansåret.

Statsbidragsmyndigheten skall, om något annat inte bestäms särskilt, på ansökan bevilja en anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § statsandel för anläggningsprojekt.

46 §

Utbetalning av finansiering för driftskostnader

Statsbidragsmyndigheten betalar den finansiering för driftskostnader som avses i 45 § 1 mom. till kommunen eller någon annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § så som bestäms i 17 § 1 mom. lagen om statsandelar till kommunerna.

Belopp enligt de justeringar som avses i 45 § 2 mom. betalas till statsandelstagaren

eller uppbärs till staten före utgången av februari det år som följer efter finansåret.

Till den finansiering som betalas till anordnare av yrkesutbildning adderas på basis av kostnader för anläggningsprojekt ett belopp som är 43 procent av det belopp som fås när produkten av utbildningsanordnarens studerandantal och det genomsnittliga belopp för priserna per enhet som fastställts för yrkesutbildning med stöd av 16 § dividerat med tio minskas med de statsandelsgrunder som beräknats på basis av de årshyror som fastställts för utbildningsanordnaren med stöd av 19 § 5 mom. som grund för beräkning av statsandelen. Det belopp som skall adderas till finansieringen till huvudmannen för en yrkeshögskola beräknas på motsvarande sätt på basis av antalet studerande, det genomsnittliga belopp för priserna per enhet som fastställts för yrkeshögskolorna med stöd av 16 § och den årshyra som fastställts för yrkeshögskolan med stöd av 20 § 5 mom. som grund för beräkning av statsandelen.

I den statsandel som betalas till kommunen beaktas de belopp som skall betalas till kommunen eller de belopp som kommunen skall betala enligt 17 § 2 mom. och 31 § 4 mom. lagen om statsandelar till kommunerna.

Om den statsandelsgrund för kommunen om vilken bestäms i 8 § och till vilken adderats det belopp enligt 3 mom. som beräknats på basis av kostnader för anläggningsprojekt, den statsandel som beviljas kommunen med stöd av 12—15 § och de belopp som skall betalas till kommunen med stöd av 4 mom., är mindre än de belopp som beräknats enligt 9 och 10 §, skall kommunen betala skillnaden till staten i två poster, den första posten före utgången av juli under finansåret och den andra posten före utgången av februari det år som följer efter finansåret.

Om den statsandel som enligt denna lag beviljats kommunen för driftskostnader och till vilken adderats det belopp enligt 3 mom. som beräknats på basis av kostnader för anläggningsprojekt, är mindre än de belopp som enligt 17 § 2 mom. och 31 § 4 mom. lagen om statsandelar till kommunerna skall dras av från den, skall kommunen betala skillnaden till staten på de tidpunkter om vilka bestäms i 5 mom.

47 §

*Utbetalning av statsandel
för anläggningsprojekt*

Statsandelen för ett anläggningsprojekt skall, om inte statsbidragsmyndigheten med stöd av 2 mom. beslutar något annat, betalas till kommunen eller någon annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § i lika stora månatliga poster under den tid projektet beräknas pågå. Den första posten skall betalas ut månaden efter den då meddelandet om att projektet inletts har inkommit. Om projektet i ett fall som avses i 37 § 2 mom. har inletts innan beslut om statsandel har fattats, skall den första posten betalas ut under den månad som följer efter att statsandel beviljades.

Statsandelen för ett anläggningsprojekt kan också betalas under sju år i lika stora årliga poster räknat från ingången av kalenderåret efter det då projektet slutfördes. Varje årlig post betalas före utgången av mars och den ökas med en på den obetalda delen av statsandelen beräknad årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta och som räknas från den dag då den första årliga posten har betalats. Den som ansöker om statsandel skall meddela om sitt samtycke till att statsandelen betalas på det sätt som avses i detta moment.

48 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Vederbörande ministerium fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal undervisningstimmar, studieveckor och årsverken som skall läggas till grund för finansieringen för det följande finansåret.

49 §

*Återbetalning av statsandelar
för anläggningsprojekt*

Det kan bestämmas att den del av det gängse värdet av anskaffad egendom som svarar mot den statsandel som har erhållits för ett anläggningsprojekt helt eller delvis skall återbetalas till staten, om egendomen överläts till någon annan, om verksamheten avslutas eller om egendomens användning

varaktigt ändras så att egendomen inte kommer att användas för någon annan verksamhet som berättigar till statsandel. Det skall inte bestämmas om återbetalning om det förflutit över 30 år sedan statsandelen beviljades.

Om egendom för vilken statsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan det bestämmas att en mot statsandelen svarande del av försäkringsersättning eller någon annan ersättning helt eller delvis skall betalas till staten eller dras av från statsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Om återbetalningsskyldigheten och avdrag för ersättningar beslutar vederbörande ministerium. Den som får statsandel skall inom sex månader underrätta ministeriet om sådana förändringar som avses i 1 och 2 mom. Om det senare framgår att något meddelande inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot statsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till staten med en årlig ränta som bestäms i enlighet med 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982), om inte ministeriet av särskilda skäl beslutar något annat.

50 §

Betalningsandelen för hemkommunen för en elev som får grundläggande utbildning på sjukhus eller i skolhem

Den kommun som under vårdtiden enligt lagen om hemkommun är hemkommun för en elev som får i 4 § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning avsedd sjukhusundervisning är skyldig att för eleven till den kommun där sjukhuset är beläget betala en betalningsandel, som fås genom att antalet vård dagar multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som den kommun där sjukhuset är beläget har haft för undervisningen per vård dag. Från betalningsandelen avdras det belopp enligt statsandelsgrunden som räknats ut för den kommun där sjukhuset är beläget per elev som får sjukhusundervisning.

Den kommun som under den tid undervisningen pågår enligt lagen om hemkommun är hemkommun för en elev som får i 29 § barnskyddslagen (683/1983) avsedd grundläggande utbildning i skolhem är skyldig att för eleven till den som ordnar skolhemsundervisningen betala en betalningsandel, som fås genom att de arbetsdagar vid skolan under vilka eleven meddelats undervisning

multiplieras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som utbildningsanordnaren har haft för undervisningen per arbetsdag. Från betalningsandelen avdras det belopp enligt statsandelsgrunden som räknats ut för utbildningsanordnaren per elev som får skolhemsundervisning. Om utbildningen ordnas av staten, avdras från betalningsandelen det genomsnittliga belopp för priserna per enhet som fastställts för grundläggande utbildning med stöd av 16 §.

Om betalningsandelen för elevens hemkommun kan avtalas på något annat sätt än vad som bestäms ovan i denna paragraf.

51 §

Avgifter för stödavgifter i anslutning till specialundervisningen

Vederbörande ministerium beslutar om de avgifter som skall uppbäras för sådana stödavgifter i anslutning till specialundervisningen som avses i 39 § lagen om grundläggande utbildning, enligt vad som bestäms om offentligrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

52 §

Betalning som inte erläggs eller återkrävs

En betalning som understiger 10 000 mark och som baserar sig på ett beslut som fattats med stöd av denna lag skall inte erläggas eller återkrävas.

53 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller sådana driftskostnader och anläggningsprojekt som avses i denna lag är vederbörande ministerium.

Genom förordning kan föreskrivas att också någon annan myndighet än den som avses i 1 mom. skall vara statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller statsunderstöd.

54 §

Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna och samkommunerna skall

enligt vad vederbörande ministerium bestämmer tillstålla statsbidragsmyndigheten de upplysningar baserade på budgeten, ekonomiplanen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt övriga upplysningar om kostnaderna och verksamhetens omfattning som behövs för att bestämma finansiering enligt denna lag. Privata anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § skall tillstålla statsbidragsmyndigheten motsvarande uppgifter.

55 §

Förhandlingsförfarande

Innan vederbörande ministerium lägger fram sitt förslag till de anslag för statsandelar för driftskostnader som skall tas in i följande finansårs statsbudget skall ministeriet förhandla om priserna per enhet så som bestäms i 14 § 1 mom. lagen om statsandelar till kommunerna.

Ministeriet skall också förhandla med kommunernas centralorganisation om vilka upplysningar som skall anses vara behövliga för att bestämma och fastställa priserna per enhet samt för att bestämma statsandelarna samt om hur dessa upplysningar skall tillställas statsbidragsmyndigheten.

56 §

Rättelseförfarande och ändringssökande

I ett beslut som har givits med stöd av denna lag eller med stöd av en sådan bestämmelse i lagen om statsandelar till kommunerna vilken det hänvisas till i denna lag kan rättelse yrkas eller ändring sökas så som bestäms om rättelseförfarande och ändringssökande i 21 och 22 § lagen om statsandelar till kommunerna. Rättelse kan dock inte yrkas och ändring inte sökas i ett beslut till den del det gäller antal elever och studerande som avses i 44 § 1 och 2 mom.

Vad som i de lagrum som nämns i 1 mom. föreskrivs om kommuner gäller i tillämpliga delar samkommuner och sådana privata anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § som får finansiering enligt denna lag.

57 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om statsandelar till kommunerna

På finansiering som avses i denna lag skall dessutom tillämpas följande bestämmelser i lagen om statsandelar till kommunerna:

- 1) 18 § om betalning av utebliven förmån,
- 2) 19 § om återbetalning av grundlös förmån,
- 3) 20 § om när betalningsskyldigheten förfaller, samt
- 4) 24 § om vite.

Vad som i de lagrum som nämns i 1 mom. föreskrivs om kommuner gäller i tillämpliga delar samkommuner och sådana privata anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 § som får finansiering enligt denna lag.

58 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

59 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs lagen den 3 augusti 1992 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (705/1992) jämte ändringar.

Lagen tillämpas första gången vid beviljande och betalning av finansiering för 1999. De finansieringsbestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på finansieringen för 1998 och åren före det.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

60 §

Priset per enhet för en anordnare av gymnasieutbildning som fått en särskild uppgift

Vederbörande ministerium höjer utan an-

sökan priset per enhet för en anordnare av gymnasieutbildning, om priset per enhet för gymnasiets huvudman när denna lag träder i kraft har höjts på grund av en särskild uppgift som baserar sig på läroplanen.

61 §

Hyran och hyresvärdet

Om priset per enhet för en yrkesläroanstalt, specialyrkesläroanstalt, yrkeshögskola eller musikläroanstalt som ordnar yrkesutbildning när denna lag träder i kraft har höjts på basis av de hyror som avses i 14 § 2 mom., 14 a § 2 mom. eller 16 § 2 mom. i den lag som nämns i 59 § 2 mom., skall den årshyra som fastställts av undervisningsministeriet för läroanstaltens huvudman som grund för beräkning av statsandelen och som tillämpas när denna lag träder i kraft kvarstå som sådan årshyra som avses i 19 § 5 mom. eller 20 § 5 mom. denna lag och som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsandelen.

Om priset per enhet för en läroanstalt när denna lag träder i kraft har höjts på basis av kapitalersättning på hyresvärdet för lokaler, betalas det belopp som fastställts som grund för höjningen av priset per enhet i sin helhet separat såsom finansiering till utbildningsanordnaren. Den finansiering som avses i detta moment betalas under tio års tid från ingången av det år som följer efter det då de lokaler som utgör grund för kapitalersättningen på hyresvärdet har skaffats eller byggts om. Om en del av lokalerna övergår till en annan utbildningsanordnare för verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 §, anvisas vardera utbildningsanordnaren en andel av nämnda belopp som de samsamman kommit överens om. Belopp som skall betalas med stöd av detta moment adderas till det belopp som beräknats enligt 9 § 2 mom. vid beräkning av kommunens finansieringsandel av driftskostnader som gäller undervisningsverksamhet och bibliotek.

62 §

Utgifter för skötsel av specialyrkesläroanstalters lån

Om priset per enhet för en specialyrkesläroanstalt när denna lag träder i kraft har

höjts på basis av utgifter för skötsel av lån, skall till den utbildningsanordnare som fungerat som huvudman för specialyrkesläroanstalten årligen separat betalas ett belopp som motsvarar de kostnader som orsakats under året före det då priset per enhet bestäms för de lån som ligger till grund för höjningen av priset per enhet. Belopp som skall betalas med stöd av denna paragraf adderas till det belopp som beräknats enligt 9 § 2 mom. vid beräkning av kommunens finansieringsandel av driftskostnader som gäller undervisningsverksamhet och bibliotek.

63 §

Vissa obetalda statsandelar, statsunderstöd och statsbidrag

Statsandelar, statsunderstöd och statsbidrag som avses i 49 § 2 mom. i den lag som nämns i 59 § 2 mom. och som är obetalda när denna lag träder i kraft skall betalas till de utbildningsanordnare som fungerat som huvudmän för läroanstalterna enligt vad som bestäms i nämnda 49 § 2 mom.

64 §

Anläggningskostnader

På statsandel som har beviljats för anläggningsprojekt innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Vad som bestäms i 49 § om återbetalning av statsandel som betalas för anläggningsprojekt skall tillämpas, om en i 49 § nämnd åtgärd har vidtagits eller skada inträffat efter ikraftträdandet.

65 §

De genomsnittliga beloppen för priserna per enhet och priserna per enhet 1999

De genomsnittliga belopp för priserna per enhet som avses i 16 § samt de priser per enhet som avses i 17—20 §, 21 § 2 mom. och 24 § beräknas för 1999 på basis av de faktiska totalkostnaderna för 1997 så att de statsandelsgrunder som beräknas på basis av antalet elever, studerande, undervisningstimmar och invånare 1997 och priserna per enhet för 1999, sammanlagt motsvarar de

sammanlagda kalkylerade statsandelsgrunder för 1998 som beräknats enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (705/1992) för de funktioner som avses i nämnda paragrafer, justerade med ändringen i kostnadsnivån.

Utan hinder av 17—19 § skall när priserna per enhet för grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning för 1999 beräknas till de totala kostnaderna för 1997 samt antalet elever och studerande under nämnda år inte hänföras kostnaderna för grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning vid övningsskolor, skolhem, folkhögskolor och medborgarinstitut och inte heller de elever och studerande som deltagit i nämnda utbildning. Kostnaderna för grundläggande utbildning i vuxengymnasier och gymnasiers vuxenlinjer samt de studerande som fått sådan utbildning räknas inte med i kostnaderna för gymnasiet och i antalet studerande.

66 §

Priserna per enhet för yrkesutbildning och yrkeshögskolor 1999 och 2000

I de genomsnittliga beloppen för priserna per enhet för yrkesutbildning och yrkeshögskolor under 1999 och 2000 beaktas utan hinder av 16 § de årliga kostnadsskillnader som orsakas av att de kostnader som ligger till grund för priserna per enhet för yrkeshögskolorna avviker från de kostnader, minskade med kostnaderna för studiesociala förmåner, som ligger till grund för de priser per enhet för yrkesutbildning som bestämts för anordnare av yrkesutbildning som deltar i yrkeshögskoleförsök.

Utan hinder av 19 § 4 mom. och 20 § 4 mom. bestäms priserna per enhet för yrkeshögskolorna och för den yrkesutbildning som utgör grund för en yrkeshögskola för finansåren 1999 och 2000 enligt det genomsnittliga uppskattade antalet studerande respektive finansår, om antalet studerande vid yrkeshögskolan eller i nämnda yrkesutbildning ändras under finansåret på grund av att en yrkeshögskola inrättas eller till följd av något annat beslut som gäller omfattningen på yrkeshögskolans verksamhet.

När yrkeshögskolornas priser per enhet bestäms för 1999 tillämpas utan hinder av 20 § som kalkyleringsgrund för priserna per enhet kostnaderna för utbildning som leder

till yrkeshögskoleexamina vid yrkeshögskolor och temporära yrkeshögskolor med avdrag för kostnader för studiesociala förmåner för studerande i yrkesutbildning.

67 §

Priserna per enhet för särskilda yrkesläroanstalter 1999

De priser per enhet som fastställs för de särskilda yrkesläroanstalterna för 1999 är lika med de priser per enhet som fastställts för de särskilda yrkesläroanstalterna för

1998, justerade enligt den beräknade kostnadsnivån för 1999.

68 §

Priserna per enhet för museer och orkestrar 1999

De priser per enhet som fastställs för museer och orkestrar för 1999 är lika med de priser per enhet som fastställts för 1998, justerade enligt den beräknade kostnadsnivån för 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

L a g
om ändring av lagen om studiestöd

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 3 § 4 och 5 punkten, 4 § 2 mom. och 7 § 3 mom.,
av dessa lagrum 3 § 4 punkten sådan den lyder i lag 260/1995, samt
fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagar 49 och 457/1997, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *högskola* de universitet som avses i universitetslagen (645/1997) och de yrkeshögskolor som avses i lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995), samt

5) *andra läroanstalter* de läroanstalter som ger sådan gymnasieutbildning som avses i gymnasielagen (629/1998) och sådan yrkesutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) samt andra läroanstalter under offentlig tillsyn och vissa andra läroanstalter som bestäms genom förordning.

4 §

Studier som berättigar till studiestöd

Studiestöd kan fås för grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning samt för avläggande av gymnasiets

Helsingfors den 21 augusti 1998

lärokurs. Studiestöd kan fås för andra studier enligt vad som bestäms genom förordning.

7 §

Tidsbegränsningar

Inom utbildning som leder till en yrkesinriktad examen kan studiestöd fås för högst den tid som avses i 31 § 1 mom. lagen om yrkesutbildning. Inom gymnasieutbildning kan studiestöd fås för högst den tid som avses i 24 § 1 mom. gymnasielagen.

Om antalet stödmånader per läsår bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan besluta närmare om den tid som berättigar till studiestöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 637

Lag**om ändring av lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 10 januari 1997 om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter (48/1997) lagens rubrik, 2 §, 4 § 2, 3 och 5 mom., 5 § 2 mom. 6 § 2 mom. 7 § 2 mom. och 13 § som följer:

Lag**om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning**

2 §

Studerande berättigade till stöd för skolresor

Berättigade till stöd för skolresor är studerande som är bosatta i Finland och bedriver heltidsstudier i Finland inom sådan gymnasieutbildning som föreskrivs i gymnasielagen (629/1998) eller sådan grundläggande yrkesutbildning som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998). I fråga om vilka studier som är heltidsstudier gäller vad som bestäms med stöd av lagen om studiestöd (65/1994).

Berättigade till stöd för skolresor är dock inte studerande som deltar i distans- eller privatundervisning, utbildning som ordnas som avgiftsbelagd service, läroavtalsutbildning, utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen eller yrkes- eller specialyrkesexamen som avläggs genom en fristående examen eller studerande som genomgår avlönad arbetspraktik. Berättigad till stöd är

inte heller en studerande som av utbildningsanordnaren anvisats en avgiftsfri plats i elevhem, eller en studerande som inte för sin skolresa anlitar kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar trots att det är möjligt för studeranden och inte heller en studerande som enligt någon annan lag får stöd för de kostnader som förorsakas av skolresan.

Närmare bestämmelser om vilka studerande som är berättigade till stöd kan utfärdas genom förordning.

4 §

Hur resekostnaderna bestäms

Om en studerande för sin skolresa använder sådan skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar, bestäms resekostnaderna enligt den sträcka studeranden nyttjar denna transport.

Om en studerande för sin skolresa inte kan utnyttja kollektivtrafik eller den skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar eller om det är oskäligt svårt att anlita dessa, bestäms resekostnaderna enligt sträckan mellan studerandens hem och läroanstalten.

Genom förordning bestäms också om i vilka fall en studerande anses ha möjlighet att anlita kollektivtrafik eller sådan skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar samt om hur resekostnaderna bestäms när studeranden kan utnyttja dessa färdstätt endast för en del av skolvägen.

5 §

Beloppet av stödet för skolresor

Om en studerande inte kan anlita kollektivtrafik eller skolskjuts som ordnas av utbildningsanordnaren, är stödet 70 procent av stödet enligt 1 mom.

6 §

Ansökan

Läroanstalten skall till ansökan foga en utredning om hur lång studerandens skolväg är samt om studerandens möjligheter att ut-

Helsingfors den 21 augusti 1998

nyttja kollektivtrafik eller den skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar.

7 §

Beviljande och utbetalning

Stöd för skolresor betalas månatligen, beroende på hur studeranden färdas, på ett konto som antingen utbildningsanordnaren, den som säljer biljetter eller studeranden har uppgett i en penninginrättning i Finland.

13 §

Omkostnader

De utgifter som verkställigheten av denna lag orsakar folkpensionsanstalten räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader och de utgifter som åsamkas utbildningsanordnaren för uppgifter som anges i 6 och 12 § räknas som utgifter för utbildningsanordnaren i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999. Studerande som studerar för yrkeshögskoleexamen vid temporära yrkeshögskolor har rätt till stöd för skolresor på samma grunder som studerande inom grundläggande yrkesutbildning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 638

L a g**om upphävande av lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen den 22 februari 1991 om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor (391/1991) jämte ändringar.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

3 §

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

På de försök som pågår när denna lag träder i kraft och på de försök som inleds senast den 1 augusti 1998 tillämpas bestämmelserna i den lag som nämns i 1 § och de med stöd av den utfärdade bestämmelserna om studier och examina inom försöket, intagning av studerande, ändring, komplettering och indragning av försökstillstånd samt avslutande av försök. För förvaltningen av en försöksenhet gäller den lag som nämns i

1 §, om inte de utbildningsanordnare som varit huvudmän för läroanstalterna i försöksenheten avtalar något annat eller om inte den utbildningsanordnare som varit huvudman för läroanstalterna i försöksenheten beslutar något annat. I fråga om förvaltningen av en tvåspråkig försöksenhet gäller dock 6 § 4 mom. i den lag som nämns i 1 §. I fråga om försöksenhetens finansiering gäller 18 § 1 mom. och 19 § i den lag som nämns i 1 §.

I fråga om den behörighet för fortsatta studier som studierna och examina inom försöket medför gäller vad som bestäms i den lag som nämns i 1 § eller med stöd av den, om inte något annat bestäms särskilt.

Om rätten för en studerande som avlägger yrkeshögskoleexamen i ett yrkeshögskoleförsök att under samma år ta emot endast en studieplats som leder till högskoleexamen gäller vad som bestäms om detta i lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995).

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 639

L a g**om ändring av 13 och 21 § lagen om yrkeshögskolestudier**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 mars 1995 om yrkeshögskolestudier (255/1995) 13 § 1 mom. 3 och
5 punkten samt 21 § som följer:

13 §

Behörighet för yrkeshögskolestudier

Som studerande vid en yrkeshögskola kan
antas den som har avlagt eller fullgjort

3) yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier enligt vad vederbörande ministerium beslutar närmare,

5) sådan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller motsvarande tidigare examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) enligt vad vederbörande ministerium beslutar närmare.

21 §

Statsandel för anläggningsprojekt

Huvudmannen för en yrkeshögskola beviljas statsandel för anläggningsprojekt vid en yrkeshögskola enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 640

L a g

om ändring av 13 § lagen om yrkespedagogisk lärarutbildning

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 juni 1996 om yrkespedagogisk lärarutbildning (452/1996) 13 § som
följer:

13 §

Finansiering

na beviljas statsunderstöd enligt lagen om
finansiering av undervisnings- och kultur-
verksamhet (635/1998).

För den yrkespedagogiska lärarutbildning-
ens driftskostnader och apparatanskaffningar
som kan hänföras till anläggningskostnader-

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 641

L a g

om ändring av 1 och 3 § lagen om utbildningsstyrelsen

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 25 januari 1991 om utbildningsstyrelsen (182/1991) 3 § 2 mom. samt
ändras 1 § 2 mom. och rubriken för 3 § som följer:

1 §

Verksamhetsområde

3 §

Direktion

Genom förordning bestäms vilken utbildning och vilken annan verksamhet som hör till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Ett ärende om ändringssökande som gäller ett beslut som fattats innan denna lag träder i kraft och som enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet behandlas vid utbildningsstyrelsen, skall behandlas enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 642

L a g

om ändring av 1 § teater- och orkesterlagen

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i teater- och orkesterlagen av den 3 augusti 1992 (730/1992) 1 § som följer:

1 § Denna lag träder i kraft den 1 januari
Teatrar och orkestrar beviljas statsandel 1999.
för sina driftskostnader enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) och denna lag.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 643

L a g**om ändring av 3 § lagen om kommunernas kulturverksamhet**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1992 om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) 3 §
1 mom. som följer:

3 § av undervisnings- och kulturverksamhet
(635/1998).
Statsandel och statsunderstöd

Kommunerna beviljas statsandel för kul- Denna lag träder i kraft den 1 januari
turverksamhet enligt lagen om finansiering 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 644

L a g
om ändring av 1 a § museilagen

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i museilagen av den 3 augusti 1992 (729/1992) 1 a §, sådan den lyder i lag
1166/1996, som följer:

1 a § Denna lag träder i kraft den 1 januari
Muséer beviljas statsandel för sina drifts- 1999.
kostnader enligt lagen om finansiering av
undervisnings- och kulturverksamhet (635/
1998) och denna lag.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 645

L a g**om ändring av 7 § lagen om ungdomsarbete**

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 februari 1995 om ungdomsarbete (235/1995) 7 § 1 mom., sådant det
lyder i lag 1165/1996, som följer:

7 §

Beviljande av statsandel

Kommunen beviljas statsandel för drifts-
kostnader som gäller ungdomsarbete så som
bestäms i lagen om finansiering av undervis-

nings- och kulturverksamhet (635/1998).
Statsandelen skall användas för verksamhet
enligt 2 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 646

L a g

om ändring av 5 och 12 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1990 om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) 5 §
och 12 § 1 mom. som följer:

5 §

Utbildningsproducenter

Utbildning kan anskaffas från sådana utbildningsanordnare som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) samt från universitet och högskolor (*utbildningsproducenter*). Dessutom kan utbildning anskaffas från andra utbildningsproducenter för vilka arbetskraftspolitisk vuxenutbildning lämpar sig.

12 §

Förhållandet till övrig statsfinansiering

När utbildning anskaffas från en utbildningsanordnare som beviljas statsunderstöd med stöd av 43 § 2 mom. lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) skall såsom avdrag vid prissättningen av utbildningen beaktas den del av kostnaderna för anskaffning av utbildningen som motsvarar nämnda statsunderstöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 647

L a g
om ändring av 14 § folkhälsolagen

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 14 § 1 mom. 5 och 6 punkten, sådana de lyder, 5 punkten i lag 746/1992 och 6 punkten i lag 71/1991, som följer:

14 §

Inom folkhälsoarbetet åligger det kommunen

5) att svara för skolhälsovård, till vilken hänförs övervakningen av de sanitära förhållandena i de skolor och läroanstalter som meddelar grundläggande utbildning och gymnasieutbildning inom kommunen samt hälsovården för eleverna och studerandena i dem samt specialundersökningar som är nödvändiga för konstaterande av hälsotillståndet så som genom förordning närmare bestäms om sådana undersökningar;

6) att för studerandena vid läroanstalter i kommunen som ordnar annan än i 5 punkten

nämnd, genom förordning bestämd utbildning, oberoende av studerandenas hemort, tillhandahålla hälsovård, till vilken hänförs övervakningen av de sanitära förhållandena vid läroanstalterna samt studerandenas hälso- och sjukvård samt tandvård, dock så att hälso- och sjukvård samt tandvård för studerande vid universitet och yrkeshögskolor med kommunens samtycke kan ordnas också på något annat av social- och hälsovårdsministeriet godkänt sätt;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 648

L a g

om upphävande av 2 § lagen angående den språkkunskap, som skall av statstjänsteman fordras

Given i Helsingfors den 21 augusti 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs ^{1 §} 2 § lagen den 1 juni 1922 angående den språkkunskap, som skall av statstjänsteman fordras (149/1922). Denna lag träder ^{2 §} i kraft den 1 januari 1999.

Helsingfors den 21 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

RP 57/1998
KuUB 4/1998
RSv 80/1998

Nr 628—648, 10 ark

HUVUDREDAKTÖR TIMO LEPISTÖ
OY EDITA AB, HELSINGFORS 1998